

TRANSILVANIA.

Fóia Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 2 florini val. austr., pentru cei ce nu suntu membrii asociatiunii.
Pentru strainatate 6 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anu intregu.
Se abonédia la Comitétulu asociatiunii in Sibiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Sumariu: Actele adunarei generale. — Procese verbali, luate in siedintiele I, II si III a adunarei generale XX a Asociatiunii trans. tînute la Sibiu, in 27, 28 si 29 Augustu st. n. 1881. — Discursulu dlui P. Cosma, rostitu in 15/27 Augustu, cu ocasiunea deschiderei espositiunii nationale romane din Sibiu. — Flor'a phanerogama din fostulu districtu alu Naseudului (urmare). — Procese verbali luate in siedintiele comitetului Asociatiunii transilvane tînute in 19 Iuliu st. n., 9 Augustu, 20 Augustu si 24 Augustu 1881. — Raportulu comisiunii esmise pentru censurarea operateloru incurse, privitorie la comentariulu legei comunale din 1871 art. XVIII si din 1876 art. V.

Actele adunarei generale

a Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului roman, tînuta la Sibiu in 27, 28, 29 Augustu 1881.

A.

Cuventulu domnului Presiedinte Timoteu Cipariu, cu care a deschisu adunarea generale din 27 Augustu.

Onorabile adunare!

Prea stimati domni!

Adunarea generale a Asociatiunii nóstre avù si a dóu'a óra, in anulu trecut, marinimós'a bunavolientia, de a me onorá cu presidiulu acestei ilustre societati literarie-culturale, pentru care nu sum in stare a'mi esprime din destulu si dupa meritu profund'a mea recunoscintia.

Me simtiu fericitu, domnii mei, cà celu puçinu cu asta ocasiune mi-a fostu prin potintia a impliní dorintí'a, ce de multu o aveam, de a Ve salutá in persóna cu tóta cordialitatea; — fericitu, cu atátu mai virtosu, cà ne vedemu astadi, la acésta di de serbatóre, intr'unu numeru atátu de mare, cá, dóra, nici-odata mai inainte; — semnu invederatu, cà ide'a Asociatiunii nóstre a fostu o idea de viétia, si este imbraciosiata cu insufetire, precum meritédia.

Ea este o institutiune umanitaria, cu scopuri binefacatórie, pentru cari totu in acestu locu, cu XX de ani mai inainte, a fostu proiectata si instituita prin staruintí'a, zelulu si patriotismulu generale alu tuturoru ómeniloru de ánima si devotamentu.

Celoru repausati in Domnulu, suflete mari si nobili, fia-le memori'a in eternu binecuventata.

In aste timpuri, atátu de agitate si pline de incor-dare, ori in catràu dàmu cu ochii, — a stá cu mánile in sinu, cá morti sau amortíti si fàra de miscare, ne erá cu nepotintia, — ne-aru fi fostu rusine.

Din acestu impulsu generale, ce caracterisédia epoc'a nóstra, s'a nascutu si Asociatiunea nóstra pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu din patri'a nóstra.

De si mica la inceputu, si la aparintia, de si midiu-lócele ei inça si astadi sunt prea modeste, — dara ea este mare in simtiemintele sale dupa scopurile, ce si-le-a propusu, si tare in credintí'a sa, cà va fi sustinuta cu firmitate de connationalii nostrii.

Ea cere si tinde totuodata mán'a confratiloru patrioti, si are firm'a convictiune, ca fruptele fatigieloru sale voru fi binefacatórie, nu numai pentru natiunea romana, dara si pentru patri'a intréga, si pentru tote celelalte natiuni amice, intre cari ne-a pusu prevedintí'a, cá se viemu impreuna, si se ne dàu imprumutatu mán'a de ajutoriu.

Nici nu ne-amu insielatu in apretiuirea nóstra. Confratii nostrii de alta limba, alesu in acesti ani mai din urma, ne-au datu cele mai valorose probe de consideratiune càtra Asociatiunea nóstra, ori-unde ne-amu adunatu, pentru care le suntemu cu tóta recunoscintí'a.

Asociatiunea nóstra nu este, precumu Ve este bine cunoscutu, decátu unu midiu locu destulu de solidu, pentru a ne stringe si mai tare si a ne apropiá si mai multu, prin legaturile culturei si umanitatii, la care cu totii suntemu datori a conlucrá din tóte poterile, — pentrucà numai cultur'a si efectele ei nobilitédia pe omu si poporu, si numai natiunile, cari au inaintatu in cultura, au meritatu si sustinu numele de onóre, éra unde cultur'a lipsesce, lipsesce si stim'a omenimei, carea nu i-o póte dá, nici o póte supliní, nici poterea bruta, nici numerulu, fia ori-cátu de mare.

Natiunile si popórale din vechime, câte au lasatu dupa sine urme de cultura si civilizatiune, tóte sunt pana adi in stim'a lunei, de si unele din ele au disparutu de pe faci'a pamentului, pentrucà faptele loru au fostu binefacatórie, si de esemplu nobile tuturoru celoru ce au urmatu dupa densele, — pe càndu memori'a popóraloru barbare si fara cultura, ori-cátu de numeróse si impoterite

se fia fostu, este cu totul apusa, de multe-ori chiaru gre-tiósá si inforatóre.

Inca si in dilele nóstre ori-cátu de materialistica se fia, si cu multe scaderi, vedemu, cà numai cultur'a si civilisatiunea distinge pe natiunile stimate, de càtra cele despretiuite. Si staruinti'a tuturoru popóreloru Europei, cá se trecemu preste celelalte, astadi intréga este indreptata càtra progresu in cultura si civilisatiune, — impinsa de unu focu si o ardore nestemperata, in alergarea loru pe campiele nemarginite ale culturai de tóta speci'a, in literatura, sciintie, arti, industria, comerciu, si altele.

Da! campulu civilisatiunei, alu litereloru si sciintieloru, — este vastu, destulu de largu pentru ori-ce activitaté nobila, onesta, utila si meritória, — unde nimenea nu se cotesce si nimenea nu e de prisosu, ci din contra, cu càtu activitatea e mai multipla si mai intensa, cu atàta si rezultatele ei sunt mai solide, mai certe, mai copiósé si mai reversate.

Ferice de popórale, ale caroru talente, diligentia si amóre càtra litere si sciintia, cultura si civilisatiune, au implutu lumea de numele loru, si au avutu rezultate atàtu de mari, in càtu civilisatiunea loru, artile, sciintiele si literatur'a loru, nu numai pentru ele inse'si au fostu inalte si indestulatóre, — ci s'au reversatu si preste marginile esistentiei loru, si au remasu cá tipu si modelu, sublime si insufletitoriu pentru tóte natiunile si popórale — monumente eterne si gloriósé pentru tóte mintile si ànimile cu nobili simtiéminte, ce aspira la immortalitate.

Domniloru! portàmu unu nume mare, gloriosu, — numele unui poporu, carele, nu numai cu tari'a braciului s'a distinsu in dilele vechimei, dara si cu monumentele de inalta cultura, pana astadi si-a castigatu si sustinutu stim'a a tóta lumea civilisata si gloria nemoritória.

Nu voiu se atingu, nici pe departe, córdele dore-rose, carele au adusu pe poporulu romanu la starea presente în cultura si literatura. Destulu este, cá se nu uitamu nici pe unu momentu, ce nume portamu, — si cá numai prin staruintia din tóte poterile spre ane eluptá la cultura, ne potemu aratá demni de a portá acestu nume goriosu, — si a'lu portá cu demnitate.

Se speramu domniloru, cà in urma tóte piedecile timporarie in calea càtra scopurile Asociatiunei nóstre cu incetulu voru fi delaturate cu totul, — si efectele activitatii ei voru comprobá si mai multu, càtu de necessaria a fostu acésta institutiune, si càtu de démna este de a fi imbraciosiata cu tóta caldur'a de toti membrii ei, între cari atàte capacitati distinse si rare, cu o suma vasta de cunoscintie si sciintie, facu glori'a acestei societati ilustre.

Cu profunda dorere inse am de a Ve incunoscintiá si de o perdere, ce in a. c. a patit'o, nu numai Asociatiunea nóstre, ci totu publiculu romanu si insasi literatur'a romana. Unu talentu raru, si unu tesauru de cunoscintie vaste, dulcele nostru confrate, Dr. Iosifu Hodosiu, membrulu Academiei romane si alu II secretariu alu Asociatiunei, á disparutu din midiuloculu nostru, — dara

sufletulu lui este inca între noi, si memori'a lui nu va disparé nici-odata.

Se'i oràmu domnii mei, repausu sufletului, si amen-tire neuitata in ànimile nóstre!

Din reportele oficiantiloru societatii, veti cunósce DVóstra pe deplinu, starea presenta materiale si intelectuale, midiulócele ce'i stau la dispositiune, împreuna cu aplecatiunea curente a loru pentru realisarea scopuriloru Asociatiunei.

In urma, cerèndu-ve, dnii mei, indulgentia pentru cele premise, — am onóre de a dechiará Sesiunea an. cur. si siedinti'a de astadi, deschise. Cu Ddieu!

B.

Respunsulu domnului Anania Trombitasiu, datu in numele locuitoriloru romani.

Onorata adunare generala.!

In numele comitetului de primire si prin urmare indirectu in numele cetatieniloru romani din Sibiiu sum fericitu a Ve bineventá prin unu sinceru: „bine ati venitú“. Cetatienii romani din Sibiiu se simtu fericiti vediendu-ve in midiuloculu loru; si cu atàta mai fericiti, fiindcà vedu acuma a treia óra intruniti in bratiale loru pe cei mai bravi luptatori ai natiunei pe terenulu celu maretiu alu culturai. O distinctiune acésta, prin care ne simtimu fórte onorati. Suntemu inse consci si de marile datorintie, ce resulta din distinctiunea acésta. Si decumva modestele poteri, de cari dispunemu, nu voru acoperi tóte, si pe deplinu aceste datorintie, un'a Ve asiguramu cà ati aflat'o si o veti affá totudeauna la noi: o ànima plina de amóre sincera fratiésca càtra totu Romanulu, demnu de numele acesta.

Daca dara in un'a sau alt'a veti suferi defecte Dniloru, primiti recompensa in sincer'a nóstre iubire si aflatu mangaiere in devis'a strabuniloru nostrii, cari tîneau, cà Romanulu trebuie se scie si lucrá, si suferi.

Se purcedemu dara la lucru Domniloru! cu devis'a, dara si cu virtutea strabuniloru nostrii. Pentru puçinulu, ce suntemu fericiti a Ve intinde noi, ceremu cá DVóstra se intindetu indiecitu scumpei nóstre mame: natiunei. Dea ceriulu, cá acésta adunare generala se se póta numerá între celea manóse ale Asociatiunei nóstre. Aici cautamu si aici vomu affá noi unic'a satisfacere si cea mai marétia bucuria. Intru acésta dulce sperantia Ve primimu cu bratiale deschise si repetimu cà „bine ati venitú!“

Traiésca atletii culturai nationale romane!

C.

Membrii Asociatiunei transilvane repausati dela 9 Augustu 1880 pana la 27 Augustu 1881.

Nu promitemu se dàmu unu catalogu exactu alu membriloru repausati, din cauza cà nu tóte familiile afla de necesariu a încunoscintiá si pe acestu comitetu despre casurile funeste din midiuloculu loru.

Membrii repausati, alu caroru necrologu ne este cunoscutu, au fostu:

1880

1. Damianu Mog'a, fostu preotu in Sasciori, repausatu in 23 Octobre 1880 in etate de 59 ani.

2. Petru Hódrea, propriet. si comerciante in Resinari, membru fundatoru, † 14/26 Decembre 1880 in etate de 49 ani.

3. Dr. in drepturi Josifu Hodosiu, † rep. in 9 Dec. 1880 in etate de 51 ani.

1881

4. Nicolae G. Orgidanu, membru pe viétia, cu 100 fl., fostu profes. la scól'a comerciala din Brasiovu, † 8 Jan., de 56 ani.

5. Vasilie Popa, capitanu pens. de calarime, in comun'a Dumbräu din fostulu regimentu granitariu de husari, † repaus. 3 Februariu in etate de 57 ani.

6. Dr. Paulu Vasiciu in Temisiór'a, † 3 Juliu, 75 de ani.

7. Nicolae I. Mihaltianu protopopu in Bradu cottulu Zarandu, † 15/27 Juliu, in etate de 46 ani.

8. Antoniu Bechnitiu, comerciante si propriet. de case in Sibiiu, † repaus. 23 Augustu, in etate de 76 ani.

9. Georgiu Ratiu, profes. la scólele normali in Blasiu.

10. Nicolae Todea, parochu greco-catholicu in Teuni.

11. Jacobu Castoreanu, parochu greco-catholicu in Turdasiu.

Sibiiu, 27 Augustu 1881.

G. Baritiu.

D.

Raportulu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu despre activitatea sa din anulu administrativu 1880/1.

Activitatea comitetului dvóstra regulata prin statute si circumscrisa prin adunarile generali, in periodulu de 12 luni trecute dela ultim'a adunare, a fostu desvoltata relative mai multu decâtu in vreo doi ani precedenti. Natur'a agendelorü, problemele date spre deslegare, unu inceputu nou facutu de càtra publiculu nostru, spre a se interessa mai multu cá pàna aci, de progresulu acestui margaritariu scumpu alu seu, numitu Asociatiune, au largitu sfer'a de activitate a comitetului. Cu ce zelu, diligencia si promptitudine isi voru fi implinitu membrii sei missiunea luata asupra'si, se póte cunósce usioru nu numai din coprinsulu proceselorü verbali de preste anu, publicate in cei 16 Nri ai organului Asociatiunei „Transilvani'a“, ci si mai de aprópe din actele acumulate in archivulu Asociatiunei nóstre, cá si din registrele espeditiunei.

Amu fi in stare se ve intretínemu domniloru membrii, óre intregi cu enumerarea lucrarilorü de preste anu

ale comitetului; reflectandu inse si la scurtímea timpului ce remane la dispositiune pentru acésta adunare, mai virtosu domniloru membrii si altoru óspeti veniti din departari mari, raportulu comitetului se va marginí numai la urmatóriele informatiuni scóse din actele sale.

Conformu §-lui resp. din statute, comitetulu are se tina in fiacare luna odata siedintia, spre a i se da in deliberare agendele càte intra dintru o luna in alta. Dela adunarea din Turd'a, tínuta intre 7 si 9 Augustu 1880 pàna in 26 Augustu 1881 s'au tínutu cu totulu 16 siedintie. In acelea s'au pertractatu 262 agende. Càteva dintru acelea au fostu de natura, cá se ocupe mai multe siedintie, éra biroului se dea de lucru pe septe-mani inainte.

Cu tóta acésta activitate a comitetului, densulu nu a fostu in stare se aduca la indeplinire tóte decisiunile adunarei precedente. Pedeele au fostu: forti'a maiora de una, lips'a de midiulóce pecuniarie de alta parte, la care s'au mai adaosu in unele casuri si lips'a de timpulu fisicu, la executarea unoru concluse, pentru care se ceru ani si nu luni.

Luandu in ordine conclusele luate si instructiunile date de càtra adunarea generale din Turd'a, relative la comitetu si obligatórie pentru densulu, aflamu cà:

Regularea bibliotecei s'a intemplatu intocma dupa instructiunea data, numai catalogulu, de si acela este gat'a de multu, nu s'a potutu nici pàna acuma tiparí intregu, puru si simplu din lips'a de spatiu in foia Transilvani'a, si din lipsa de spese; acela inse apare in parti pre càtu incape in colónele foiei.

Flora fanerogama se publica asemenea, dara totu din lipsa de spatiu si de spese, fórté incetu, cându aceea ar fi meritatu de multu, cá se fia aparutu in volumu separatu, se se afle nu numai in mànile botanicilorü de professiune, ci si in ale professorilorü de sciintiele naturali si la lexicografi.

Venimu la planulu de a se inaltia unu monumentu in memori'a fericitului *Andreiü Muresianu*.

Ceea ce a presimtitu si adunarea generale din Turd'a, cà colect'a vechia de 442 fl. 49 cr. nici pe de parte nu se va ajunge, s'au adevéritu pe deplinu. Comitetulu a esmisu din sinulu seu fórté de timpuriu o comissiune cu insarcinarea de a castigá modelle si pretiurile lorü. Aceeasi inse s'a convinsu curendu, cà nu permite onórea nóstra nationale a da nume de monumentu la o bucatia de marmora, care se coste numai patru sutisióre de florini, cà-ci acésta ar fi o parodia, in locu de a fi o adeverata recunoscintia a spiritului de profetu nationale. S'a decisu deci, totu conformu conclusului dela Turd'a, a se deschide colecta noua spre acelasi scopu, ceea ce s'a si intemplatu sub dat'a . . . Colectele inse au intratu fórté incetu, numai picurandu; ele nu s'au inchisu nici pàna astadi, cându se mai astépta dela càteva despartimente raportu despre resultatu. S'au adunatu pàna acum din colecta noua preste 700, fl. v. a., care adaosu la colect'a vechia cu interesele sale, ar face in suma totala v. a. fl. 1200. Chiaru abstragèndu dela bustulu

lui A. Muresianu, care singuru ar costá la 500 fl., unu monumentu de marmora din cele mai simple totu costa preste una miie florini.

Cu tote acestea se speramu, cá pre cându se va tinea adunarea generale in Brasiovu, va fi asediatu totu acolo si monumentulu acesta.

Decisiunea adunarei, cá regulamentul sectionilor modificatu, sè se dea din nou la tipariu atátu in Transilvani'a, càtu si in fasciclu separatu, este implinita. Sectionile inse nu s'au adunatu in decursulu anului din cauza cà preste anu nu intrà la comitetu nici-unu operatu scientificu sau literariu, care se fia reclamatu convocarea membriloru. Numai sectionea scientifica fu convocata pe eri 26 Augustu.

Desu numit'a adunare generala insarcinase pe acestu comitetu cu prepararea si deschiderea unei espositiuni din producte de agricultura si de manufacturi. Cu càtu zelu si devotamentu a mersu comitetulu la deslegarea acestei probleme atátu de salutarie, dvóstra domni membrii si mai de aprópe ddni directori si comitetele filiali din cele 18 despartimente v'ati potutu convinge, incependu dela Decembre a. tr. pàna in 4 Juliu a. c. din atàtea apeluri, regulamente, instructiuni, indemnuri si din desele corespondentie intretinute in acésta afacere de inportantia manifesta. Sciti inse totu asia de bine, cá precumu se dice pe la noi, pre cându iti erá lumea mai draga, au intrevenitu mesurile administrative, cunoscute dvóstre din actele publicate in Nrii 15 si 16 ai „Transilvaniei“.

Decisiunea luata in anulu trecutu de a se reinvia fói'a Asociatiunei „Transilvani'a“ si a se inparti la membrii gratis, cá desdaunare pentru cotisatiunile anuali de câte 5 fl. seau si pentru fondurile generosiloru fundatori, s'ã realizatu, intocma, si din 500 exemplarie câte se tiparescu, 425 se trimitu la membrii, puçine gratis, in schimbu, si 3 ex officio, conformu legeri. Ceea ce s'ar potea observá la editiunea acestui organu prea modestu alu Asociatiunei este inpregiurarea, cá 1 còla pe câte 15 dile coprinde tectstu asia de puçinu, in càtu redactiunea se vedìu necessitata a scóte câte 2 Nri dintru odata si mai totudeauna la inceputulu lunei. Cu materialu din afara redactiunea nicidecum nu a fostu inbuldita; dara si atàta càtu a fostu, nu a incaputu in cele 8 luni pe 16 còle, mai virtosu dupa ce i s'a inpusu si tiparirea unei carti intregi totu in fói'a.

Pentru nemembrii pretiulu fóiiei s'a defiptu numai la 2 florini.

Relative la o alta problema, pre càtu de frumósa, pre atátu si de colossala, a carei deslegare s'a inpusu comitetului de càtra adunarea generale precedentã, de a se studiá fiacare tinutu alu tieriei din punctu-de vedere alu conditiuniloru fizicale, economice, ethnologice, intelectuali, morali, industriali, comerciali (Procesu verbale II. din Turd'a la p. XXIV), comitetulu a datu unu cerculariu motivatu si caldurosu càtra tóte despartimentele, indemnandu pe directori si subcomite, cá se ia tóte mesurile spre ajungerea scopuriloru susu atinse; dara din câte raporturi ii venira in acésta materia, se vede

limpede, cá despartimentele tinu acestea probleme atátu de vaste si grele, in càtu dicu, cá la resolvirea loru se ceru mai multi ani de dile si mari midiuloce materiali bogate. Unele directiuni au promisú cá voru incercá totu ce voru potea, altele au tacutu, in câteva tinuturi nici pàna in dio'a de astadi nu a fostu cu potintia a organisa chiaru despartimente, cá comitetulu se aiba càtra cine a se adresa.

In càtu pentru concursulu decisu a se publica spre a castigá unu comentariu bunu alu legeri comunale, in urmarea aceleia s'au prezentatu in terminu doue operate, care s'au si transpusu unui triumviratu de trei jurisconsulti; dara inainte de a termina censurarea, unulu din concurenti, onor. domnu Iosifu Popu jude reg. in Brasiovu, isi retrase operatulu seu, care apoi a si esitu de sub tipariu si se afla in manile publicului. Asia comisiunea de trei si comitetulu dvóstra avù se si opinedie numai asupra unui operatu. In siedinti'a din 24 Augustu a. c. comisiunea censoratoria venindu cu raportulu seu din 20 Augustu, intru acela declarà, cá mai virtosu din cinci cause nu póte recomanda operatulu cu motto Lex semper loqui praesumitur. Comitetulu luandu totu coprin-sulu acelu raportu in discussiune petrundietória, ilu aproba cu 8 voturi contra la 1.

In càtu pentru intrebuintiarea budgetului votatu in adunarea generale din anulu precedente, acela se executà in partea sa cea mai mare intocma precum a fostu votatu, numai unele positiuni mai mici au remasu parte neexecutate, parte au caditu sub revirementu, pre care comitetulu este gata a'lu justificá, indata ce se va esmitte comisiunea prevediuta in programa pentru examinarea contabilitatiei pe anulu trecutu si stabilirea budgetului pe anulu ce vine.

Deocamdata comitetulu dv. are satisfactiunea de a ve anuntia, cá venitul Asociatiunei nóstre destinatu a se intrebuintia la inaintarea scopuriloru sale preste anu, este cu multu mai mare decátu celu din anii mai de aprópe trecuti si decátu celu votatu in a. 1880 candu cifr'a venituriloru necapitalisate au fostu v. a. fl. 4392.37 éra pe anulu 1881/2 este evaluatu la v. a. fl. 5344.22 prin urmare cu . . . . . v. a. fl. 951.85 mai susu.

Proiectulu de budgetu ce se dà astadi in deliberatiunea dv. este intemeiatu pe aratat'a suma de 5344 fl. 22 cr. Sibiu, 26 Augustu 1881.

G. Baritiu.

Procesu verbale

luatu in siedinti'a I a adunarei generale XX a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tinuta in 27 Augustu 1881 sub presidiulu ordinariu.

I. Conformu programei, dupa terminarea servitiului divinu venerab. dnu presiedinte Timoteu Cipariu deschise sidinti'a adunarei generale in presentia unui publicu fórte numerosu, prin unu discursu academicu, de care membrii Asociatiunei erau dedati se audia dela pre-

siedintele aceleia, si ascultatu fiindu cu atentiune incordata este primitu cu aplausu.

Discursulu presiedintelui se aclude la acestu procesu sub lit. A.

II. Dn. Anania Trombitasiu saluta pe membrii adunarei generale de buna venire, in numele comitetului de primire si in alu concetatiuniloru, si urédia acestei adunari succesele cele mai fericite.

Acésta cuventare se alatura procesului verbale sub lit. B.

III. Presidiulu pune la ordinea dilei citirea catalogului aceloru membrii ai Asociatiunei, carii dela adunarea anterióra din Aug. 1880 pâna la acésta de acum au repausatu in Domnulu.

Din catalogulu cititu de càtra secretariu se vede, cà Asociatiunea perdù in cursu de unu anu pe 11 membrii ai sei.

Presidiulu invita pe membrii a celebrá memori'alu prin scolare, ceea ce se si intemplà cu pietatea cuvenita.

Catalogulu repausatiloru se afla alaturatu sub liter'a C.

IV. Presidiulu invita pe secretariulu Georgie Baritiu a dá lectura raportului anuale alu comitetului Asociatiunei, despre tóte lucrurile sale de preste anu si este ascultatu cu atentiune démna de scopurile Asociatiunei.

Raportulu se alatura sub D.

V. Spre a implini mai usioru agendele prevediute in pp. 3, 4, 5, 6 din programa, presidiulu suspinde siedinti'a pe câteva minute.

Dupa consultare prealabile, se presenta presidiulu list'a, in care sunt propusi de membrii ai respectiveloru comisiuni si anume:

a) pentru luarea in revisiunea fonduriloru si cercetarea intregului ratiociniu, domnii: avocatulu Iosifu Puscaru, notariu publicu Petru Nemesiu, avocatulu Ioanu Romanu.

b) pentru incassarea de taxe dela membrii, domnii: Anania Trombitasiu, Ioanu Popa adv., Daniilu Lic'a avocatulu.

c) spre a examiná proiectulu de budgetu prezentatu de càtra comitetu pe anulu 1881/2 se propunu dnii: Gavriilu Manu avocatulu in Desiu, Iosifu Popu jude reg., Alexandru Micu vicariu foraneu, Dr. Grigoriu Silasi profes. la universitate, Alexandru Romanu prof. la universitate.

d) spre a opiná despre propuneri, proiecte si cereri, se alegu dnii: Alimpiu Barboloviciu vicariu foraneu, Alexandru Onaciu jude la tribunalulu regescu, Dr. Nic. Oncu avocatulu, Andreiu Cosma pretoru, Ioanu Popescu.

Toti domnii propusi pentru aceste comisiuni se alegu prin aclamatiune unanima.

VI. Presidiulu comunica unu telegramu venitu dela domnulu Ioanu Axente, in care saluta adunarea si ii doresce rezultate stralucite.

Se ia spre sciintia cu placere.

Punctele programei din siedinti'a I fiind terminate, presidiulu ridica siedinti'a si deschiderea siedintiei a II o defige pe dio'a urmatória la 10 óre inainte de amiédi.

Sibiiu, in sal'a „Imperatului Romaniloru“. Datum ut supra.

Timoteu Cipariu,

pres.

G. Baritiu.

Procesu verbale.

luatu in siedinti'a II a adunarei generale XX a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tinuta Domineca in 28 Augustu st. n. 1881 sub presiidiulu ordinariu.

VII. Din caus'a servitiului dumnediescu de Domineca, siedinti'a potendu-se deschide numai la 10^{1/2} óre antemeridiane, rever. sa domnulu presiedinte pune la ordinea dilei lectur'a procesului verbale din siedinti'a precedentata si se verifica cu doue mici intregiri.

VIII. Dupa program'a comitetului urmá, ca adunarea se purcéda in corpore la locul de repausu eternu alu lui Alexandru Papiu Ilarianu renumitu istoriografu si legistu, spre a asista cá óspe inviatu la desvelirea solemnata a monumentului pusu lui de càtra colegii sei. Delegatulu Academiei inse cere scuse, cà-ci din caus'a unoru intardieri ale artistiloru, preparativele pentru acea solemnitate nu s'au pututu face asia, pentru cá un corpu asia numerosu de literati, precum este alu Asociatiunei transilvane, se póta fi primitu precum se cuvine, si róga pe presidiu si pe adunare, cá se binevoiesca a trece inainte preste acestu punctu al programei.

Declaratiunea delegatului academiei se ia spre sciintia.

IX. Finita fiindu program'a dilei a dou'a, presidiulu intréba adunarea, daca voiesce se se puna la ordinea dilei agende din cele remase pentru a trei'a siedintia, si anume, daca unele comisiuni sau si tóte, suntu gata cu referadele lor, sau in casu contrariu, se se inchida siedinti'a.

Dupa discussiune, la care participara siepte membrii, s'a decisu inchiderea siedintiei din acea cauza grava, cà stându in legatura strinsa mai virtosu operatele dela trei comisiuni, a celei de revisiunea fonduriloru si a intregului ratiociniu, acelei examinatorie de proiectulu budgetului pe anulu ce vine, apoi acelei ce se ocupa cu multele propuneri si petitiuni, intrate pâna in momentele din urma, acestea operate se potu discutá numai in stricta legatura unele cu altele, prin urmare numai in siedinti'a III, pentru care au si fostu rezervate.

X. Dnii professori Nic. Drocu Barceanu si C. Floru aflandu-se in Paris la congresulu si espositiunea ce are de subiectu si problema aplicarea electricitatiei, scriu de acolo cu data din 24 Augustu a. c., cà mai avendu a participa la acelea studie vreo 15 dile, le este preste potintia a veni si la acésta adunare precumu, promisera, ii orédia inse succesele cele mai bune.

Se ia spre sciintia. Epistol'a se alatura sub E.

XI. Presidiulu mai comunica adunarei cincii telegrame de felicitare pentru Asociatiunea transilvana si

adunarea ei anume: dela Nasandu subscrisu de 29 insi; dela Gherl'a subscrisu de inteligenti'a de acolo; dela romanii din Odorheiu; dela romanii din Sighisó'r'a; dela dn. telegrafistu Chihoreanu din Tergul-Murasiului.

Se iau spre sciintia cu placere.

Timoteu Cipariu,
presied.

G. Baritiu,
secretariu.

Procesu verbale.

luatu in siedint'ã a III a adunarei generale XX a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu tinuta la Sibiu, luni in 29 Augustu st. n. 1881 sub presidiulu ordinariu.

XII. Cetindu-se procesulu verbale din siedint'ã II dela 28 Augustu, acelasu pe langa o mica observatiune: — Se verifica de càtra adunare.

XIII. Presidiulu comunica adunarei cuprinsulu dela doue telegrame, unulu dela Lugosiu, subscrisu de càtra 10 membrii ai comitetului, era altulu dela Craiova, subscrisu de 9 profesori si alti barbati. În ambele telegrame Asociatiunea transilvana pre langa ce este felicitata pentru progresele produse la poporu pe calea culturai, 'i dorescu unu viitoriu si mai prosperu.

— Aceste telegrame se iau spre placuta sciintia, si se alatura la acte.

XIV. Secretariulu depune pe mas'a adunarei o mica colectiune numismatica de monete, in partea cea mai mare din secolii 18—19, de arama si 13 de argintu, donati Asociatiunei de càtra doi membrii, carii voru se remana cu totulu necunoscuti, face totuodata cunoscutu, cà ia promisu si o dama câteva monete vechi, dara si domnea-ei voiesce se remana anonima.

— Conclusu. Monetele donate se se adaoge la cealalta colectiune si se se tréca la registru.

XV. Avendu se tréca adunarea la discussiunea celoru mai importante afaceri ale sale prevediute in programa, presidiulu invita pe adunare, cà spre a poté vota in regula si a se controla voturile de càtra presidiu, dnii membrii actuali se ocupe locu in partea salei, care este mai apropiata de mas'a presidiale, era nemembrii se se retraga in cealalta.

— Se intempla intocma.

XVI. Presidiulu pune la ordinea dilei raportulu comisiunei de trei, insarcinata cu luarea in revisiune a fonduriloru si cercetarea intregului ratiociniu de preste anu.

Raportorulu acestei comisiuni, dlu advocatu Ioanu Romanu citindu intregu raportulu, din care se cunoște regularitatea observata in portarea contabilitatiei, cere dela adunarea generale in numele comisiunei aprobarea ratiociniului si recomanda a se dá dlui cassariu absolutoriulu bine meritatu.

Dupa aceste luandu cuventulu dlu Mezei, observa intre altele, cà multi membrii nicidecumu nu platescu taxele (cotisatiunile) regulatu, apoi cere pentru cassariu recunoscintia protocolaria.

Relativu la neregulat'a platire a taxeloru, biuroulu recunósce acestu reu, — reflecta inse la mai multe mesuri luate in cursulu aniloru, spre a delatura reulu acest'a si cà anume in anulu presente se si cunoscú urmele acestor'a din sumele mai considerabili incassate dela membrii, atátu in taxe, càtu si fonduri dela membrii fundatori, precumu se vede din ratiociniulu tiparitu si impartitu la membrii.

Încàtu pentru recunoscintia protocolaria, dlu V. Babesiu e de parere, cà natur'a lucrului si usulu cere, cà aceea se se votedie totu numai la câte trei ani comitetului, daca acest'a o va fi meritandu.

Dupace cassariulu multiamesce adunarei pentru recunóscre, o róga cà aceea se nu se tréca in procesulu verbale.

— Adunarea decide si dà absolutoriu comitetului.

XVII. Dupa mai multe discussiuni prealabili, care se intorcea mai multu impregiurulu nexulu frescu ce existe intre elaboratele comisiuniloru, presidiulu pune la ordinea dilei pe alu comisiunei prevediute la p. 6 alu programei din diu'a antaia, compusa din cincii membrii, spre a examina propuneri, proiecte, suplice. Acelea erau 11 trecute in partea cea mai mare dela comitetu la comisiune, era unele intrate de a dreptulu. Dupace dlu raportorulu Andreiu Cosm'a dete lectura raportulu comisiunei, presidiulu puse in discussiune punctu de punctu fiacare propunere si opiniune sustinuta de aceea, si anume:

1. Rogarea fotografulu Alexandru Rosiu din Clusiu, care cere stipendiu de v. a. fl. 200 spre a se perfecționá in artea fotografiei.

Comisiunea este de parere, cà acea suplica se se transpuna la comitetu, spre a o luá la timpulu seu in consideratiune.

Dupa discussiuni de principiu, adunarea decide in sensulu opiniunei sustinute si de comisiune, cà suplice si petitiuni de natur'a acesteia se se transpuna la comitetu, prin urmare si suplic'a lui A. Rosiu.

2. Suplic'a studentulu Alexandru Popoviciu recomandata de càtra dlu administratoru protop. I. Bnsdugu pentru unu stipendiu, cà se póta studia la cursulu de medicina sau de drepturi.

Comisiunea este in sensulu conclusulu anterioru, de parere, ca si acésta suplica se fia relegata la comitetulu Asociatiunei, cà la organulu seu executivu, a carui una din misiunile principali este a publica concurse de stipendie si ale resolve pe acelea intre marginile bugetulu votatu de càtra adunare, si dupa cumpanirea posibila a tuturoru impregiurariloru, fiacarui suplicante.

— Conclusu. Adunarea decide a se transpune si acésta suplica la comitetu.

3. Suplic'a lui Iacobu Ioanu sodalu de pantofariu in B.-Pest'a, care cere ajutoriu de bani, cà se póta intra in institutulu numitu Scól'a speciale de caltiaminte. Comisiunea este pentru denegarea ajutoriului cerutu, din cauza cà starea finantiale a Asociatiunei nu permite impartirea de asemenea ajutorie.

Adunarea indrépta suplic'a lui Iacobu Ioanu la comitetu.

4. Ioanu Kiss, sodalu de mesariu în Turd'a, se róga a i se conferí unu ajutoriu.

— Suplicantele se îndrépta la comitetu.

5. Ludovicu Mehesiu, medicinistu in anulu al IV-lea cere unu ajutoriu, eventualmente imprumutu de 300 fl.

Comissiunea examinandu calculii eminenti ai petentelui, cumu si lipsele cu care lupta acelu teneru, este de opiniune a i se acordá unu ajutoriu de 200 fl. v. a.

— Conclusu. Suplic'a lui Ludovicu Mehesiu se transpune la comitetu spre luare in consideratiune.

6. Despartimentulu alu XI-lea alu Asociatiunei transilvane din Simleulu Salagiului cere unu ajutoriu de 200 fl. v. a. pentru scól'a de acolo; fara carea elementulu romanescu din acea localitate este in pericolu in-vederatu de a disparé cu totulu.

Considerandu marile interese de cultur'a poporului romanescu din acelu orasiu si regiune, la care acea scóla este chiamata a conlucrá, comissiunea propune a i se acordá unu ajutoriu de 100 fl. v. a.

— Adunarea recomanda petitiunea despartimentului XI la comitetu, spre luare in de aprópe consideratiune la impartirea ajutozieloru care se voru votá pentru scóle.

7. Despartimentulu XII din Desiu cere ajutoriu pentru scól'a din Lapusiulu unguurescu; comissiunea propune a i se acordá 100 fl. v. a.

— Adunarea consimte si o recomanda comitetului spre luare in consideratiune.

8. Unu anonimu scrisu numai cu initialele A. M. propune midiolóce de a se multí averea asociatiunei transilvane.

— La propunerea membrului Parteniu Cosm'a acea scriere anonima tocma din caus'a anonimatiiei sale, adunarea o considera cá neadvenita, si decide a se delatura dela ordinea dilei.

9. Despartimentulu Asociatiunei Nr. XII cere, cá adunarea generale din anulu viitoriu 1882 se se tîna in orasiulu Desiu.

Cererea fiindu bine motivata, comissiunea o recomanda cu caldura, éra

— Adunarea o accepta cu unanimitate si cu placere.

10. Dr. A. P. Alexi profesoru gimnasiale la Nasaudu propune, a) cá adunarea actuale se insarcinedie pe comitetu a compune pâna la adunarea generala din a. 1882 o tabella statistica despre toti individii câtí au fostu ajutati din averea Asociatiunei, sau cu burse anuali, sau si cu ajutorie sub oricare altu nume, incependu din anulu infiintariiei sale pâna acumu, apoi acea tabella se se publice in „Transilvani'a“ si se se continue pe fiecare anu.

Comissiunea considerandu, cá conspecte de acelea s'au publicatu si pâna acumu, recomanda propunerea membrului Alexi, éra dsa o motivédia fórte pe largu.

Conclusu. Dupa unele informatiuni date de cátra presidiu si secretariatu, adunarea le adopta in unanimitate si le recomanda comitetului spre executare pâna la viitóri'a adunare generale.

11. Basiliu Basarabu, parochu in comun'a Romos, comitatulu Hunedórei, substerne unu actu alu seu de donatiune asupra scaldeloru (bailoru) minerali numite „Scal-dele Gioagiului“ in comitatulu Hunedórei, cátra Asociatiunea transilvana, cu conditiune, cá acést'a se'i platésca o datoría de v. a. fl. 700.

Considerandu incurcat'a stare a acelorú bai, cumu si reflectandu la propriiele scopuri ale Asociatiunei si la alte trebuintie ale ei nenumerate, comissiunea nu póte recomanda donatiunea ce i se ofere, nici transactiunea impreunata cu aceea.

Conclusu: Adunarea adópta opiniunea comissiunei in unanimitate si decide a se comunicá oferentelui prin comitetu resolutiunea negativa.

12. În fine onor. dnu raportoru Andreiu Cosm'a cere dela adunare intru o propunere motivata pe largu, cá Asociatiunea transilvana inspirata de dorinti'a de a inaintá la poporulu romanu din tóte poterile agricultur'a cu tóte ramurile sale, se esmita o comissiune de 12 membrii, spre a elaborá unu proiectu de statute pentru o reuniune agronomica. Comissiunea e de parere, cá comitetulu Asociatiunei se fia insarcinatu si cu acestu studiu si compunere de statute agronomice pâna la viitóri'a adunare generale.

— Conclusu. Dupa desbateri petrudictórie, in care se recunósce din tóte punctele de vedere imperativ'a necesitate de a introduce reforme generali si speciali pe terenulu vastu alu agriculturiei, in fine totusi adunarea punendu in ceealalta cumpana celelalte probleme immense, câte astépta deslegarea loru totu prin acést'a asociatiune intre marginile statuteloru sale, nu se simte indemnata a insarciná totu pe comitetulu seu si cu elaborarea de statute agronomice, reomanda inse la numerulu respectabile alu inteligentiei romane luarea de initiativa intru infiintarea unei societati agronomice separate si de sine statatóre.

XVIII. Presidiulu dà in desbatere operatulu comissiunei esmisse din siedinti'a I spre a examiná proiectulu de budgetu adusu si prezentatu de cátra comitetu pentru anulu 1881/2.

a) Dupace operatulu scrisu de cátra toti cincí membrii ai comissiunei fu cititu de cátra dlu Silasi cá raportoru, deschidiendu-se desbateria generale asupra lui, intru aceea dlu membru Mezei interpelédia pe presidiu, cá óre stipendistii Asociatiunei transilvane tînuti in cursulu atátoru ani pe la scólele superiori, dupa-ce ajungu in conditiuni favorabili ale vietiei, nu uita de binefacatóri'a loru si se facu membrii ai Asociatiunei? Totu dlu Mezei voiesce a sci, daca elevii industriari asiediati pe la maiestrii neromani, nu cumva se desnacionalisédia?

— Presidiulu reflecta la prim'a interpelatiune, cá la aceea se póte respunde mai bine cu cercetarea registreloru dela cass'a Asociatiunei; încátu pentru a dou'a intrebare, presidiulu nu are in cunosciintia, cá tinerimea nóstra dela professiunile industriarie s'ar desnacionalisédia.

b) Una alta interpelatiune ridicata de cátra dnu profesor Stefanu Popu dela Blasiu, cá daca elevulu de pedagogia Munténu, totu dela Blasiu, nu si-a ridicatu sti-

pendiulu, de ce nu s'a datu acela altui studente mai bunu? provóca discussiune mai lunga, din care adunarea fú informata despre adeveratele cause ponderóse, pentru care comitetulu a fostu necesitatu a retiné acelu stipendiu in cass'a asociatiunei.

— Adunarea informata de ajunsu asupra casului din cestiune, trece la ordinea dilei.

c) Trecèndu la desbaterea speciala a budgetului, mai antaiu se iau in consideratiune cinci casuri de spese extraordinarie, neprevédute, facute de càtra comitetu dupa matora deliberatiune, dara pe risiculu personale alu membriloru sei, pentru cari inse cere indemnitate.

Comissiunea recomanda adunarei, cá din motivele aduse in operatulu seu, se dea comitetului indemnitatea ceruta, si pentru cá acesta in casuri cu totul neprevédute, in lipsa totale de vreo suma extraordinaria din budgetu, se nu mai ajunga in strimtóre precum i s'a causatu prin casurile aratate, se se prevédia si vreo suma extraordinaria.

— Conclusu. Adunarea decide in sensulu operatului comissiunei sale si acórdca comitetului indemnitatea ceruta.

d) Sum'a de 150 fl. v. a. prevéduta la punctu 17 din a. 1880/1 cá premiu destinatu a se da pentru unu comentariu alu legeri comunale, ne potenduse aceea vota la nici unulu dintre cei doi concurenti din cauzele enumerate in operatulu comissiunei censuratórie, adoptate si de càtra comitetu, comissiunea budgetaria este de opinione, cá acelu premiu de v. a. fl. 150 se se adjudece de càtra adunarea generale opului titlatu „Legea comunala, sau articii de lege XVIII 1871 si V 1876 esplicati de Iosif Popu etc. Brasiovu 1881, care se afla dejá in manile publicului, si daca auctorulu nu l'ar fi retrasu, comissiunea si comitetulu totu erau se'lu recomande cá se fia premiatu.

La desbaterea si votarea asupra acestei propuneri dn: Iosifu Popu s'a retrasu din adunare.

Dupa o desbatere multu prelungita, la care au participatu membrii dr. Ilarionu Puscariu, Diamandi Manole, Anania Trombitasiu, Alexandru Micu pentru propunerea comissiunei budgetarie, éra Partenie Cosma si Ioanu Rusu contra, la cari se alatura membrulu Branisce cu propunere data in scrisu, de cuprinsulu urmatoriu: Considerandu, cá dn: Iosifu Popu inainte de censurarea urmata din partea comitetului asociatiunei transilvane si de operatulu comissiunei, a renuntyatu la premiare, si considerandu cá publicarea acestui operatu s'a facutu inainte de censurare, contra conditiuniloru de concursu, si considerandu cá recensiunea facuta de diarie nu e exacta, si operatulu, dupa a mea parere nu corespunde conditiuniloru din concursu, eu propunu, cá opiniunea comissiunei se se respinga, adeca manualulu dlui Iosifu Popu: Legea comunala etc. se nu se premiedie. Branisce, cerendu respingerea ei; in fine adunarea ne aflandu cu cale a mai intra ea insasi in critic'a speciale a opului din cestiune:

— Decide cu majoritate respingerea propunerei facute de càtra comissiunea budgetaria, prin urmare adaugerea sumei de 150 fl. la capitalulu asociatiunei.

Timpulu fiindu fórté inaintatu, presidiulu suspende siedinti'a pàna dupa prandiu.

XIX. Continuandu-se siedinti'a dela 4^{3/4} óre postmeridiane, se dà in discussiune insusi proiectulu de budgetu in ordinea, in care fusese acela redactatu de càtra comissiunea esmissa de càtra adunarea generale, si cu modificarile facute in proiectulu comitetului centrale.

Dupa ce se constata mai antaiu, cá sum'a de care póte dispune adunarea in preliminarulu seu pe a. 1881/2 este 5344 fl. 22 cr. v. a. adeca cu 844 fl. 22 cr. v. a. mai mare decâtu in anulu trecut, si dupa unele modificari esentiali introduse in proiectu, adunarea votà si statorí pe anulu de afaceri 1881/2 urmatorulu preliminaru de budgetu:

I.

1. Pentru sectiunile scientifice	200 fl.
2. Foi'a Asociatiunei, tipariu, hartia, marce, espeditiune	650 „
3. Secretariulu redactoru remuneratiune pe anulu 1880/1 pentru redactiunea foiei „Transilvani'a“	400* „
4. Pentru procurarea de carti pe sam'a bibliotecei Asociatiunei	100 „
5. Remuneratiune pentru secretariulu Asociatiunei II.	300 „
6. Remuneratiune pentru cassariulu Asociatiunei	200 „
7. Remuneratiune pentru bibliotecariulu si archivariulu Asociatiunei	60 „
8. Spese de cancelaria	100 „
9. Chiri'a pentru localulu cancelariei	100 „
10. Unu scriitoriu in cancelaria	150 „
11. Unu servitoriu de cancelaria	180 „
12. Dóue stipendie a 60 fl. pentru tineri séu pentru tinere, care aru voi se invetie la vre-unu institutu industriale din patria	120 „
13. Unu stipendiu pentru unu studente de agronomia la unu institutu din patria	60 „ ✓
14. Dóue stipendii à 70 fl. pentru studenti la scóle reale	140 „
15. Unu stipendiu pentru unu studente la o scóla comerciala	70 „
16. Stipendiu pentru unu studente la vre-unu gimnasiu	70 „
17. Stipendiu pentru o eleva dela o scóla pedagogica	200 „

*) La posit: 3 din acestu budgetu secretariulu declara, cá e indestulatu cu honorariu numai de 300 fl. v. a., róga inse pe adunare, cá se'i permita a face din 100 fl. dóue stipendie de câte 50 fl. pentru doue fetitie orfane de tata sau de ambii parinti. si ale da pe acelea prin concursu, care se se publice de càtra comitetu. Cererea i se acórdca cu adausu propusu de membrulu V. Babesiu, cá acelea stipendie se se numésca stipendie Baritiu.

18. Dóue stipendii de câte 100 fl. pentru 2 elevi alesi cu precadere din muntii apuseni ai Transilvaniei, spre a invetia vreo maiestria in obiecte din lemn	200	"
19. Dóue stipendii à 60 fl. pentru 2 juni ascultatori de pedagogia	120	"
20. Unu stipendiu pentru unu gimnasistu din fostulu comitatu „Doboca“	60	"
21. Stipendiu pentru unu gimnasistu din fundatiunea N. Marinovicu	60	"
22. Stipendiu pentru unu gimnasistu din fundatiunea Galliana	60	"
23. Ajutoriu pentru unu gimnasistu din fundatiunea E. D. Basiota	20	"
24. Dóue ajutórie pentru meseriasii din fundatiunea Tofaleana à 20 fl.	40	"
25. Ajutórie pentru invetiacei si sodali dela industri'a mica	200	"
26. Pentru scóele poporane, cu distinsa consideratiune a starei scóleloru: dela Campeni, acea de fetitie, dela Lapusulu ungurescu si dela Símlleulu-Salagiului	500	"
27. Stipendiu pentru tineri romani doritori a se perfectiona in vreuna din artele frumóse, desemnu, pictura, sculptura, musica, fotografia	100	"
28. Pentru spese extraordinarie, ce nu se potu prevedé	800	"

Sum'a totala a preliminariului pe a. 1881/2 5310 fl.

Adeca: Cinci mii trei sute si diece florini v. a.; care suma scósa din sum'a intréga disponibile de 5344 fl. 22 cr. v. a. remane unu escedentu de 34 fl. 22 cr. v. a., care se se adaoge la fondulu asociatiunei.

XX. Presidiulu pune la ordinea dilei alegerea de secretariu II. ceea ce se si intempla prin votu secretu cu bilete prin 32 membrii, càti au mai statu la siedintia pàna sér'a la 8 óre si au fostu verificati cá atari. Resultatulu scrutiniului a fostu: Dr. Daniilu Barcianu profesor avù 16 voturi, dn. Ioanu Popescu protopopu si profesor 15 voturi, 1 biletu albu.

— Dn: Daniilu Barcianu este proclamatu de càtra presidiu de secretariu II alu asociatiunei transilvane.

XXI. Conformu programei despre diu'a adunarei generale, ce se va tiné la Desiu in anulu venitoriu 1882.

— Acea di se defige in unanimitate pe dominec'a ce va urma in acelu anu dupa 21 Augustu c. n.

Dupa acestea mai era se se puna la ordinea dilei lectur'a dissertatiuniloru anuntiate la timpu presidiului, de càtra dn: N. P. Petrescu „Studiu national-economicu, despre banci etc: si dóue biografii de càtra G. Baritiu, timpulu inse fiindu inaintatu càtra 8 óre sér'a, adunarea renuntia la ascultarea acelora.

Terminandu-se cu acestea program'a lucrariloru, se decide, cá verificarea acestui procesu verbale se se faca de càtra membrii càti voru remanea in Sibiiu pàna la redactarea lui, sau càti locuescu aici.

Inainte de a se inchide sesiunea anului acestuia, dn: Diamandi Manole cere cuventulu spre a'si descoperi

recunoscinti'a sa càtra vener. dn. presiedinte pentru sacrificiulu ce a facutu venindu la adunare, ii multiamesce in cuvente calduróse, orandu'i viétia indelungata.

Dupa aceste rever. sa dn. presiedinte Timoteiu Cipariu inchide sesiunea prin unu cuventu doiosu; regreta cà nu si-a potutu implini dorinti'a de a participa regulatu la lucrarile asociatiunei; dà espresiune multiamitei sale pentru nou'a alegere din anulu trecut la demnitatea de presiedinte; recomanda iubirea de patria si natiune cu tóta ardórea si zelulu ce se astépta cu totu dreptulu dela noi, cumu si concordi'a cu compatriotii nostrii de alta origine; cà-ci daca nationalitatile conlocuitórie nu se voru crutia unele pe altele, pacea publica si tranquilitatea nu póte prospera.

Dn. Iosifu Popu cerendu cuventulu, multiamesce tuturoru concetatiuniloru din Sibiiu pentru ospitalitatea cu care au fostu primiti membrii esteri, anume de càtra romani romanesce, pe candu ceilalti concetatieni de alta limba iau surprinsu prin o nobila si caldurósa buna vointia.

Datum ut supra.

S'a cititu si aprobatu prin subscrisii.

Sibiiu, 10 Septembre 1881.

Iacobu Bolog'a m. p.

G. Baritiu m. p.

Paulu Dunca m. p.

V. Babesiu m. p.

Dr. Ilarionu Puscariu m. p.

I. Popescu m. p.

Basilii P. Harsianu m. p.

Petra Petrescu m. p.

Discursulu

dliu P. Cosma, rostitu in 15/27 Augustu, cu ocasiunea deschiderii espositiunei nationale romane din Sibiiu.

„In numele comitetului esecutivu Ve salutu apostoli ai pazei, amici ai labórei!

Diu'a de astadi este o serbatóre marétia pentru poporulu romanu din patri'a nóstra!

Judece-o altii cum voru voi, ea va remanea o di memorabila pentru noi, cari desconsiderati de tóta lumea, astadi dovedimu cà suntemu unu poporu teneru, plinu de viétia, insufletitu pentru progresu, unu poporu, care pricepe spiritulu timpului, si dupa modestele sale poteri nesuesce la perfectiunare.

Industri'a este in timpulu de astadi mesur'a, cu care se cumpanesce valórea unui poporu.

In care mesura se desvólta industri'a la unu poporu, in aceea inaintédia toti ceialalti factori, dela cari se conditionédia bunastarea lui, — comerciulu, agricultur'a, artele, sciintiele etc., pentru-cà ea le nutresce si le incaldiesce pe toate.

Dar nu numai bas'a bunastarei si a civilizatiunei este ea, ci totu-odata conservatoriulu libertatiloru publice, pentru-cà ea ne dà elementulu celu mai independentu in statu, — class'a de mijlocu, fara de care, se potu face lucruri mari, se potu cuceri popóre chiaru, libertatile inse castigate in cele mai multe casuri cu sangele, nu se potu conserva.

Dovada istori'a trecutului, si dovada presente, cà acolo sunt libertatile cetatienesce mai adeverate, unde class'a de mijlocu este mai desvoltata.

Patri'a noastră preste totu este o tiéra agricola si nu se pôte lauda inca astadi, cu vreo industria desvoltata.

Pâna eri-alalta-eri: meseriile si industri'a mica era totulu ce se cultivá la noi, dara si aceste mai multu prin elementulu germanu, inportatu aici si provediutu cu privilegii anume pentru cultivarea industriei.

Chiaru si astadi totu acelu elementu este conducatoriulu pe acestu terenu; mai cu séma, acestuia sunt de a se mul-tiamí orasiile patriei nóstre si stadiulu, in care se afla industri'a.

Nn se pôte negá inse, cá barbatii seriosi si aduncu cu-getatori din sinulu elementului domnitoriu, vedindu cá statulu nu mai este in stare se sustfna pe toti cáti parasescu bancele scólei, cá finantiele statului nu se potu vindecá pe cátu timpu pentru acoperirea recerintieloru statului modernu ne margi-nimu la modestele isvóre vechi, cá colossal'a diferentia între importu si esportu seracesce poporulu cu pasi gigantici — s'au apucatu de lucrú si cu totu zelulu nisuescu, cá se destep-te si desvólte in poporulu magiaru sensulu pentru industria si comerciu, se'lu invetie a le inbratiosia si cultiva.

Cu tóte aceste inse, legionu este numerulu acelora, cari preferu a traí numai din meritele predecesoriloru lorú, cari condemnédia ciocanulu si resboiulu, si pretindu cá statulu se ingrigésca de sustfnera lorú.

Si eu me temu, cá pâna candu pretensiunea acestora este menagiata, precum in fapta este, pâna candu in ochii so-cietatii si in ai guvernulu chiaru, diplom'a de industriari este inferióra celei de nobilu, pâna candu totu se mai inpartu inca diplome nobilitarie si se inpartu, pentru-cá totu sunt inca ómeni, cari le ceru si cari punu pondu pe ele, zelulu braviloru initiatori nu va produce rezultatulu doritu.

Dar chiaru aceste nesuintie puçinu efectu producu la poporulu romanu, pentru-cá de elu este rece ánim'a celoru de alta limba, elu nu este obiectulu ingrigiriloru lorú, dar nu vedemu semne de ingrigire nici chiaru acolo, de unde cu totu dreptulu amu potea astepta.

Vedemu de esemplu, cá aplecarile poporului secuescu sunt studiate si considerate din tóte punctele de vedere.

Are aplecare spre industria: vine guvernulu si in mij-loculu lui redica scoli industriale pe spesele statului.

Are aplecare spre prasirea vitelorú sau spre agronomia, ilu cérca cu luminarea, ilu aplica la institutele si economiile de acésta natura ale statului.

Totu asemenea se urmédia si cu celu magiaru.

Ei bine! se tacu de alte tinuturi ale patriei nóstre, in-trebu numai: cu ce possede mai puçinu simtiu pentru indus-tria decâtu Secuiulu, p. e. motiulu din muntii apuseni ai Tran-silvaniei; care cu productele sale de lemnú cutriera mai in-tréga Ungari'a?

Sau partile Beiusiului si ale Vasicoului? din comi-tatulu Biharei, unde in fiacare comuna se cultiva câte unu ramu de industria?

Cu nimicu!

Si totusi nici in minte nu'i vine nimenui, cá si in acele parti se ridice institute, din care se invetie poporulu a se per-fectiona, cá din labórea sa se póta trage unu folosu corespun-dietoriu osteneleloru sale.

In masse vietuiescu agronomii nostri pe totu teritoriulu locuitu de ei; esista undeva in mijloculu lorú vreo scóla de

agronomia, in care se se póta perfectiona si agronomulu romanu in limb'a sa? nu esista

Suntemu dedati a fi intimpinati din partea compatriotiloru nostri cu inputarea, cá poporulu romanu preste totu este mai inapoiatu in toti rami de cultura cá multe alte popóre din patria.

Ei bine! chiaru de ar fi asia, cine pórta vin'a?

Poporulu romanu nici intr'unu casu!

N'are Romanulu alta vina, decâtu numerulu, tenacitatea si eminentele calitati, cu cari 'l-a inzestratu natur'a. (Ásia e!)

Desvoltarea acestoru virtuti a trebuitu paralisata in trecutu prin legi apasátore pentru elu, si prin privilegii pen-tru altii, cá-ci între conditiuni egale pôte n'ar fi potutu con-cure cu elu acele popóre, caroru in urm'a credulitatii si blandetiei sale li-a sucesu a'lu aservi. (Durere! asia e!)

Sunt eternisate in condicele de legi timpurile, candu Ro-manulu cá atare, lipsitu in Transilvani'a de tóte drepturile politice, nu numai cá nu avea facultate a se ocupa cu industri'a, dar nu'i erá permisu nici macaru a purta vestminte mai fine (Asia e! reu destulu!)

Nu cu multu inainte de 1848 s'au intemplatú casuri, cá abia a potutu intra Romanulu cu procesu in vre-unu tiechu de industriari. (Reu destulu!)

Chiar si astadi simtimu nefastele urmari ale acelorú timpuri, candu Romanulu in patri'a sa trebuia se se dechiare de veneticu grecu, cá se póta intra in vreo companie de comercianti, carea cá atare se bucurá de niscari privilegii. (Asia e!)

Industri'a la noi cá in tóta lumea s'a intemeiatu si des-voltatu cu privilegii. Si astadi emulédia statele intru aflarea mijlóceloru pentru protegerea ei.

Este deci uuu ramu alu culturei, care si chiaru între impregiurari normale are lipsa de protectiune deosebita; éra sub persecutiuni nici cugetá nu se pôte la elu. (Asia e!)

Ei bine, on. adunare! Dupa seculi de suferintie, sub conditiunile ce vi-le enaraiú, are dreptu cineva a se mira de aceea, cá aplecarea spre industria nu este deplinu desvoltata in Romanu?

Aru avea dreptu cineva a judeca pe Romanu, daca aru nutrí antipatia chiaru cátra toti acei rami de cultura, pe carii din neamu in neamu nu 'i-a cunoscutu pentru-cá nu'i erá permisu a'i cultiva? (Durere! asia e!)

Este in dreptu cineva a judeca pe Romanu, pentru-cá elu a remasu in deretrulu celorú privilegiati?

Asia credu, cá omu seriosu si iubitoriu de dreptate, are numai se admire si puçinulu progresu, ce dupa unu timpu atátu de scurtu, si cu mijlóce atátu de modeste, pôte observa la Romanu pe tóte terenele de cultura, — cá-ci Romanulu si astadi, in er'a egalei indreptatiri, departe de a fi incuragiatu din mijlócele statului, la cari si elu contribue milióne, (dreptu este!) este avisatu numai la seraci'a sa, si inca si aci la totu pasulu paralisatu, denuntiatu, si suspisionatu in cele mai sante sintiemente patriotice ale sale (Aplause! reu destulu!)

Espositiunile sunt astadi cunoscute de cele mai eficace ocasiuni; spre a se cunósce popórele, a invetia unulu dela altulu, a nesui la emulare si prin ast'a la perfectiunare (asia e!)

Se facu espositiuni generale pentru toti ramii de cultura, si se facu espositiuni mai restrinse; tóte inse, cá se póta corespunde pe deplinu destinatiunei loru, au se se bucuru de spriginulu moralu si materialu alu statului.

Aceste conditiuni ne lipsescu noue cu totul.

Unic'a autoritate nationala cu scopu culturalu, ce avemu in patria, „Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultura poporului romanu“, conformu chiamarei sale culturale, isi inpususe problem'a de a incuragia si ramulu industriei.

La inceputulu activitatii sale, inca si in anulu 1862 a arangiatu o modesta espositiune in Brasiovu, éra in adunarea sa generala din anulu trecutu aflase, cá a sositu timpulu, cá se védia ce progresu au facutu Romanii in decursu de 19 ani, pe acestu terenu? dispusesse deci: cá in anulu acesta cu incepere din diu'a de astadi, se se mai arangedie aici in Sibiiu o espositiune industriala si de agricultura; — dar nici chiaru ei nu i s'a permisú acésta.

Precumu sciti, ea si pusese in lucrare tóte, cá espositiunea se se arangedie sub prestigiulu si conducerea sa; inaltulu guvernú inse, dela care din sumele votate in bugetu anume spre asemenea scopuri, se ceruse unu ajutoriu de 2000 fl. pentru premii, a reflectatu-o la strict'a observare a statuteloru sale, interpretandu-le totu-odata astfelu: cá intre marginile acelora nu este indreptatita a arangia espositiuni.

Façia cu acésta intevenire a puterii, ce a avutu Asociatiunea se faca alta, decâtu se se retraga?!

Astfelu a si urmatu.

Ceea ce n'a fostu permisú inse unei reuniuni, cu scopulu espresu in statute pentru „cultur'a poporului Romanu“, nu este interdisu nici unui cive alu statului; deci acei Români din Sibiiu, alu caroru nume Ve sunt cunoscute din apelulu nostru, chiaru si din acelu motivu, cá se paralisiedie deprimatórea impresiune ce a produsu sistarea in peptulu fiacarui Romanu — s'au resolutu a luá sub scutulu si raspunderea loru arangierea espositiunei sistate, si au facutu totu ce le-a fostu posibilu, cá espositiunea, cátu de modesta, dara se se faca.

Recunóscemu cá este unu lucru cam neusitatu, cá asemeni espositiuní se se arangedie numai din productele unui elementu, într'o tíera, unde impreuna vietuescu mai multe popóra.

Asta inse provine: de o parte din natur'a Romanului, care tine multu la individualitatea sa nationala, si nu numai nu doresce a se mandrí cu pene straine, cá se tréca de mai multu decâtu este, ci fericitu daca ilu lasa altii in pace, preferesce a se lipí chiaru de defectele sale, numai cá elu se se póta manifestá in façi'a lumii, de aceea ce l'a datu Ddieu.

De alta parte provine de acolo, cá espositiunea a fostu initiata de cátra Asociatiune, carea conformu chiamarei sale, numai de a poporului romanu cultivare este datóre, dara si in dreptu, a se ingrijí.

Si in fine acésta convine chiaru si inaltulu guvernú, care in harti'a sa din 26 Iuniu a. c. Nr. 18784 adressata cátra Asociatiune, espresu accentuédia, cá: „nu titululu nationalu alu espositiunei l'a indemnatu se incuviintiedie sistarea ei.“

De si este deci neusitata o asemenea espositiune, cu atátu mai interessanta, si in rezultatele sale, într'o tíera poliglota, cu atátu mai fructifera trebue se fia, cá-ci servesce de

indemnu popóraloru conlocitóre, cá se emuledie intre sine, se invetie unulu dela altulu, si se progresiedie spre binele si in-florirea mamei comune.

Cá unulu care si pe timpulu, candu espositiunea érá fétulu Asociatiunei eramu la postulu ce amu onóre a'lu ocupá astadi, — cá unulu deci, care sum in cunoscinti'a tuturoru anteacteloru espositiunei, sum datoriu a Ve raportá, cá intrevenirea guvernului, sau spunendu adeverulu, sistarea espositiunei initiate prin Asociatiune, imi place a crede: „contra intentiunei inaltulu guvernú“, — a alteratu fórté multu reusirea espositiunei nóstre.

Cà-ci, de si inaltulu guvernú se esprimá categoricu, cá caracterulu nationale alu espositiunei nu servesce de motivu pentru sistarea ei, poporulu nostru totusi, blandu si supusu porunciloru cum este elu din natura, mai ajutatu si de unii fricosi din inteligentia, apoi intimidatu prin altii, carii nu ne sunt amici, au interpretatu intrevenirea guvernului, cá espres's'a voia a lui, cá espositiunea romana se nu védia lumin'a; deci cá se nu se espuna persecutiuniloru organeloru statului si pentru acestu lucru nevinovatu, la cele mai multe parti ale patriei s'au retrasu dela participare.

Afara de acésta s'a respanditu cu intentiune faim'a, cá esponentii voru fi supusi la contributiuni noue, cá obiectele espunende nu li se voru retramite, cá aici domnescu morburi epidemice, si alte asemenea lucruri, cari tóte au aflatu credimentu la cei mai multi producenti, cari la inceputu erau aplecati a participá la espositiune.

In fine noue ne lipsesce autoritatea Asociatiunei, care in restimpu de 20 ani si-a sciutu cucerí increderea tuturoru Romaniloru.

Noi nu dispunemu de organele administratiunei publice, cari in contactu nemijlocitu cu poporulu sunt celu mai puternicu factoru pentru capacitatea lui la asemenea intreprinderi.

Nu ne bucuramu nici de spriginulu materiale alu statului si alu intreprinderiloru de comunicatiune.

Cá simpli civi, si cu mijlóce materiale fórté modeste, cum sunt toti Romanii, — n'amu dispusu nici de spese necesarie, cá se tramitemu agenti la punctele cele mai insemnate, cari cu graiu viu se informiedie pe producenti despre insemnatatea espositiunei.

Afara de aceste chiaru timpulu fisicu ne-a lipsitu, cá se desvoltamu agitatieuna necesaria, cá-ci dela constituirea nóstra pâna astadi suntú numai 52 de dile, pe candu altii pregatescu asemenea intreprinderi cu ani inainte.

Uniculu amicu sinceru ne-a fostu jurnalistic'a romana din patria; pe unde a potutu petrunde, ea s'a nisuitu se destepte si luminedie poporulu despre insemnatatea actului; éra cea straina, si cu deosebire cea magiara, încátu nu ne-a ignoratu cu totul, 'si-a batutu jocu numai de intreprinderea nóstra, sau a denuntiatu-o de unu lucru periculosu pentru statu, precum suntemu dedati a vedea denuntiatu astadi totu ce este romanescu.

O multime de obiecte deci, puse in vedere la inceputu, cari aru fi fostu margaritarele espositiunei nóstre, nu ni s'au tramisu din cauzele enumerate, cari tóte isi tragu originea din intrevenirea guvernului.

Cu tóte aceste veti aflá d-vóstra in modest'a nóstra espositiune lucruri, cari dovedescu unu progresu inbucuratori

pe tóte terenele de cultura; ba veti aflá lucruri, la cari dejá cu mandrie potemu atrage atentiunea lumii civilizate, cu cari cutezu a afirma, cá nu mi se va inputa de nemodestia, candu dicu celu puçinu atáta: cá cu prospecte sigure de invingere potemu provocá la concurentia pe vericare poporu din patria.

Talentulu, gustulu esteticu, diligentí'a si ingeniositatea femeiei romane se manifesta in espositiunea nóstra intr'unu modu admirabilu.

Industri'a de casa a tierancei romane ar face onóre ori-carei natiuni civilizate!

Nu me simtiu competentu, nici capace a apretia dupa meritu sublimitatea obiectelor espuse din partea asilului „Elen'a Dómn'a“ din Bucuresti.

Ve va suprinde repede progresu alu meseriasiloru romani, cari la espositiunea precedentá asia dicéndu nici nu esistau, astadi cu capulu radícatu potu se se presente la ori-care espositiune.

Pe terenulu artelorú inca veti gasí astfelu de talente, cari incuragiate dupa meritu, aru produce minuni:

Espositiunea nóstra de altumintrea nu are menitiunea de a emula cu espositiunile altoru popóre mai favorate de sórte. Ea este espositiunea unui poporu, care abia póte numera o generatiune nascuta intre referentie mai umane.

Ea are scopulu, cá noi insine se ne cunóscemu. Se vedemu cu ochii ce scimu si ce nu scimu!

Ce potemu dejá astadi presenta lumii cá semnu de civilisatiune? si in care directiune avemu se ne desvoltamu tóte poterile, cá se ne procuramu o stare mai buna, se progresamu cu timpulu, si se potemu ajunge pe altii.

Din acestu punctu de vedere ve rogu eu, se binevoiti a judeca modest'a nóstra intreprindere, pe care prin acést'a o dechiaru de deschisa.

Flor'a phanerogama

din fostulu Districtu alu Naseudului.

De Florianu Porcius, Cav. alu ordinului corónei de feru class'a III. vice-capitanu emerit.

(Urmare).

II. Dicotyledone.

Pulegium Mill. *Pulegiu* (Puluiu).

P. vulgare Mill. (*Mentha Pulegium* L.). *P. vulgare* (Busuioculu cerbiloru). Langa parae, pre balti, siantiuri apatóse.

Lavandula L. *Lavendula* (Aspicu, Spichinatu).

L. Spica a. L. *L. spicata*. Cult.

Rosmarinus L. *Rusmarinu*.

R. officinalis L. *R. officinalu*. Cult.

Lycopus L. *Cervana* (Ciorvana).

L. europacus L. *C. européna*. Langa parae, valcele, riuri, si pe alte locuri umede.

L. exaltatus L. *fil. C. exaltata*. Totu la asemenea locuri, inse mai raru, si nu in societate.

Salvia L. *Salvia* (Salbia, Selvia, Jale).

S. officinalis L. *S. officinala* (Salbia séu Jale de gradina). Cult.

S. verticillata L. *S. verticelata*. Pre praturi, câmpuri, lãnga cali, garduri.

S. sylvestris L. *S. selbateca*. Pre colini, agrii, prin tufisiuri.

S. pratensis L. *S. de praturi*. Pre praturi, câmpuri, lãnga cali

S. glutinosa L. *S. lipicioasa* (Pe aci se numesce „Cocénu caprescu“). La marginea paduriloru si prin tufisiuri in reg. montana.

Ocimum L. *Busiocu* (Busuiocu).

O. Basilicum L. *B. de gradina*. Cult.

Origanum L. *Mageranu* (Sovêrvu).

O. vulgare L. *M. selbatecu* (Sovêrvu, Solovêrvu, Sovovêrvu, Dostu, Milotu). La marginea paduriloru, prin tufisiuri, pâna in reg. subalpina.

β . *megastachium* (Or. creticum D. C.). Totu aci, mai raru.

O. Majorana L. *M. de gradina* (Magereanu). Cult.

Thymus L. *Cimbru* (Cimbrisiuru).

Th. vulgaris L. *C. de gradina*. Cult.

Th. Chamaedrys *Fries a sylvestris* (Th. sylvestris Schreb.). *C. dumbetiescu*. Prin poieni, la marginea paduriloru.

Th. lãnuginosus *Schkuhr* (non Link). *C. lanosu* (Cimbrisiuru, Sierpunu, Sierpunelu, Sierpunele). Pre colini la locuri espuse sórelui.

Th. pulegioides Lang. *C. pulegioidu*. Pre locuri subalpine la Mihaias'a si Corongisú, forma transitoria in Th. pulcherrimus Schur.

Th. pulcherrimus Schur. *C. alpestru*. Pre alpii Ineu, Corongisú, Obersi'a-Rebri, Cisi'a, Galati, Gemenea, Gergeleu. Plãnta distinctiva si frumósa, care provine numai in reg. alpina.

Th. montanus W. K. *C. montanu*. In regiunea montana pre la marginea de paduri si prin tufisiuri.

β . *floribus albis*. Totu aci, inse raru.

γ . *clandestinus* (Th. clandestinus Schur cá specia distinctiva). Totu aci, inca raru. Corol'a si staminele nu mai lungi decâtu calicele. Detrece prin forme intermediare in form'a normala.

Plãntele indicate in B. Tr. 1213, — F. Fl. Tr. 230 si S. E. Tr. 2823 sub numirea de Th. montanus W. K. pre alpii dela Rodn'a, Corongisú, Galati si Gemenea se reférescu parte la Th. pulegioides Lang, si parte la Th. pulcherrimus Schur.

Th. pannonicus All. *C. panonicu*. Pre colini, praturi.

Th. angustifolius Pers. *C. angustu'n foi*. Pre locuri seci, arenóse, petróse in reg. inferióra.

Th. comosus Heuff. *C. comosu*. Dupa H. V. X. J. p. 140 si F. Fl. Tr. 2305 indicatu pre alpele Ineu.

Th. humifusus Bernh. *C. târlitu*. Dupa F. Fl. Tr. 2302. δ . indicatu totu pre alpele Ineu, si in fine

Th. acicularis W. K. *a. micranthus* Schur. *C. acieularu*. Dupa S. E. Tr. 2818, *a.* indicatu pre alpii dela Rodn'a, nu le-amu aflatu.

Th. comosus Heuff (Th. transsilvanicus Schur) 'lu posedu din tienutulu Sebesiului si a Clusiului, éra Th. acicularis W. K. (dupa Ung. Diagn. p. 99, forma dela Th. angustifolius) din Croati'a. Ambele acestea specii nu provinu pre alpii dela Rodn'a. Th. humifusus Bernh. 'mi este necunoscutu; fiindu inse cá acést'a se afla indicatu pre alpele Ineu sum de parere cá se referesce la Th. pulcherrimus Schur.

Satureja L. *Pipernitia* (Cimbru).

S. hortensis L. *P. de gradina* (Cimbru de gradina.) Cult.

Melissa Benth. *Mâtâcina* (Érb'a stupului).

M. Clinopodium Benth. (*Clinopodium vulgare* L.). *M. vulgare* (Isma selbateca, Érb'a stupului). Prin tufisiuri, spineturi, paduri rarite.

M. officinalis L. *M. officinalis* (Matacina séu mintă turcésca). Cult. spre scopuri medicinale de casa.

M. alpina Benth. (*Calamintha alpina* Lam. *Thymus alpinus* L.). *M. alpina*. (Cimbru de munte, Ism'a muntiloru). Pre locuri erbóse in reg. superióra-montana, subalpina si alpina.

M. Acinos Benth. (*Calamintha Acinos* Clairv.). *M. séca*. Pre locuri petróse séu arenóse, sterile.

M. grandiflora L. *M. grandiflora*. Dupa F. Fl. Tr. 2315 indicata pre alpele Ineu, si

M. patavina Benth. *M. patavina*. Dupa F. Fl. Tr. 2313 indicata pre alpele Corongisiu, nu le-amu aflatu.

Hyssopus L. *Isopu*.

H. officinalis L. *I. officinalis* (Cimbru de celu bunu, C. de gradina.) Cult. cu flori violete, purpurii si albe.

Scutellaria L. *Scutelaria* (Casca).

Sc. galericulata L. *S. vulgata*.

α . forma gen. Calicele de totu glabru (neperosu). Lânga parae, balti, riuri, lacuri, de comunu la locuri umbróse.

β . puberula. Calicele scurtu si móle perosu (puberulu), inse nu glandulosu-pubescentu, foile cá la form'a α . La locuri mai deschise si mai putienu umede (Mocodu).

S. hastifolia L. *Sc. hastata*. Pre câmpuri, praturi, la locuri umede in reg. inferióra.

S. alpina L. *Sc. alpina*. Dupa F. Fl. Tr. 2366 indicata pre alpele Ineu nu amu aflatu.

Prunella L. *Siopêrlaritia*.

P. alba Pall. *S. alba*.

α . integrifolia.

β . pinnatifida (*P. laciniata* L.). Ambele forme pre colini, câmpuri, lânga cali.

P. vulgaris L. *S. vulgata* (Busuiocu de câmpu séu B. rosiu). Pre câmpuri, pascatorii, lânga cali din reg. inferióra pâna pre alpi. Pre alpele Isvorulu-mare amu aflatu esemplare abia de 5 cm. inaltime.

P. grandiflora Jacq. *S. grandiflora*.

α . foliis integris.

β . foliis pinnatifidis (β . pinnatifida Gaud). Pre colini, pascatorii.

Nepeta L. *Catusnica*.

N. Cataria L. *C. vulgata* (Érb'a ventului, Érb'a mîtiei, Érba flocósa). Lânga cali, garduri, muri, pre ruinaturi, prin tufisiuri.

N. nuda L. β . violacea Vill. (*N. pannonica* Jacq.). *C. pannonica*. Prin poieni, tufisiuri, la marginea paduriloru.

Glechoma L. *Ranunchióra* (Rotundióra, Silnicu).

Gl. hederacea L. *R. vulgata*.

β . major. Ambele forme prin tufisiuri, pometuri, lânga garduri, la marginea paduriloru. Mai raru cá cea urmatóre.

Gl. hirsuta W. K. *R. asprisióra*. Totu la asemenea locuri.

Dracocephalum L. *Draculetiu* (Capu de smeu, Matacina, Mataciune).

Dr. Moldavica L. *Dr. moldovenescu* (Mataciune moldovenésca, M. turcésca). Cult.

Dr. Ruyschiana L. *Dr. svedicu*. Dupa F. Fl. Tr. 2330 indicatu pre alpele Ineu nu amu aflatu, si nici nu potu crede se provina. Numai cultivata prin gradini amu vediutu in Transilvani'a.

Melittis L. *Dumbravnicu* (Dubravnicu, Dobrovnica, Docrovnica).

M. Melissopyllum L. *D. mirositoriu*.

β . grandiflora (*M. grandiflora* Sm.). Prin paduri, tufisiuri din reg. inferióra pâna in cea subalpina. Form'a β . se distinge prin aceea, cá calicele este 4 denticiatu, apoi corala ceva mai mare.

Lamium L. *Ursicica* (Ursica mórtă).

L. album L. *U. alba*. Prin bercuri, tufisiuri, spineturi, pometuri.

L. amplexicaule L. *U. orbita*.

β . clandestinum (*L. clandestinum* Rehb). Pre locuri cultivate in Valea Sieului si a Muresiului. In Valea Someiului, Borgoului si Bistritiei-auria nu amu vediutu.

L. maculatum L. *U. maculata*. Prin bercuri, tufisiuri, la marginea paduriloru pâna in reg. subalpina.

Variata cu foile maculate si nemaculate.

L. cupreum S. K. N. *U. cuprina*. Dupa S. E. Tr. 2862 indicata pre alpii dela Rodn'a nu amu vediutu.

L. purpureum L. *U. purpuria*. Prin gradini, spineturi, pre agrii.

β . floribus albis. Totu la asemenea locuri, raru.

Galeobdolon Huds. *Galbinitia*.

G. luteum Huds. *G. vulgata*. Prin tufisiuri si paduri.

Leonurus L. *Leonura* (Talp'a gâscei).

L. Cardiaca L. *L. de stomachu* (Talp'a gâscei, Crést'a cocosului, Érba flocósa, Cione). Lânga garduri, cali, pre ruinaturi, prin tufisiuri.

Chaiturus Host. *Mîtiásióra* (Talp'a lupului).

Ch. Marrubiastrum Rehb. *M. leonuroida* (Cód'a mîtiei). Lânga cali, garduri, prin paduri, pre ruinaturi.

Galeopsis L. *Zébre* (Façi'a mîtiei).

G. versicolor Curt. *Z. versicolora*. La locuri umbróse si ceva umede, lânga parae.

β . unicolor mihi. Labi'a inferióra fara de macula vineta. Totu aci, raru.

G. pubescens Bess. *Z. pubescenta*. Lânga garduri, pre razóre, prin tufisiuri.

β . albiflora. Totu la asemenea locuri, inse mai umbrite.

G. Tetrachit L. *Z. aspra*. Pre razóre, ruinaturi, lânga garduri, prin tufisiuri, intre semenaturi.

β . bifida (*G. bifida* Boeningh).

Pre locuri mai sterile.

G. Ladanum L. *Z. sermana*. Pre locuri sterile, petróse séu arenóse.

G. angustifolia Ehrh. *Z. angusta 'n foi*. Totu pre locuri petróse, stâncóse séu arenóse.

Stachys L. *Stachide* (Jale, Siale).

St. recta L. *St. erectu*. Pre colini la locu arenosu séu petrosu.

- St. annua** L. *St. annualu*. Pre agrii, razóre, între semenaturi.
- St. sylvatica** L. *St. selbatecu*. Prin paduri, bercuri, tufisiuri, la locuri umede.
- St. alpina** L. *St. alpinu*. Prin paduri in reg. montana si subalpina.
- St. germanica** L. *St. germánu*. Pre colini la locuri macre.
- St. palustris** L. *St. de paludine*.
- α. form'a gen.
- β. pubescens (St. segetum Hagen). Pre razóre, între semenaturi, la locu umedu, lãnga parae, valcele.

Betonica L. *Betonica*.

- B. officinalis** L. β. stricta Ait. *B. oficala* (Vindecé, Érb'a taiaturei, Érba de rane). Pre praturi, pascatorii, prin paduri rarite, poieni.
- B. hirsuta** L. *B. aspra*. Dupa F. Fl. Tr. 2356 indicata pre alpele Ineu, si
- B. Alopecurus** L. *B. galbinia*. Dupa F. Fl. Tr. 2357 indicata totu pre alpele Ineu nu le-amu aflatu.

Ballota L. *Catusia*.

- B. nigra** L. *C. négra*.
- α. foetida (B. foetida Lam).
- β. floribus albis (B. alba L.).
- γ. ruderalis (B. ruderalis Fries).
- Tóte acestea forme prin tufisiuri, lãnga cali, garduri, muri.

Phlomis L. *Solovêrvitia*.

- Phl. tuberosa** L. *S. tuberosa*. Dupa H. V. X. J. p. 127 si F. Fl. Tr. 2365 indicata la Rodn'a nu amu vediutu nici aci si nici in altu locu din acestu tienutu.

Phleboanthe Tausch. *Lãncetósa*.

- Phl. Laxmanni** Tausch (Ajuga Laxmanni Benth. Teucrium Laxmanni L.). *L—s'a lui Laxmann*. Dupa F. Fl. Tr. 2382 indicata pre alpele Ineu cu? nu amu aflatu nicairi in acestu tienutu.

Ajuga L. *Vineritia*.

- A. genevensis** L. *V. vulgara*. Prin poieni, taiaturi de padure, tufisiuri, pre pascatorii.
- A. reptans** L. *V. reptanta*. Pre câmpuri, pascatorii, la marginea padurilor.
- β. alpina Vill. Fãra de stoloni, séu cu stoloni fórte scurti. In reg. montana, raru.

Teucrium L. *Dumbetiu*.

- T. Chamaedrys** L. *D. nobilu*. Pre locuri seci, petróse.

Scorodonia Mönch. *Salviutia*.

- S. heteromala** Mönch. (Teucrium Scorodonia L.). *S. vulgara*. Dupa B. Tr. 1151 si F. Fl. Tr. 2388 indicata la comun'a Rodn'a-noua nu amu aflatu.

Cerinth L. *Cericica*.

- C. alpina** Kit. (C. quinquemaculata Wahlbrg — non C. maculata M. B.). *C. alpina*. Pre alpi cu substratu de varu.
- C. minor** L. *C. mica*.
- β. maculata (C. maculata M. B. — non Wahlbrg). Pre agrii, câmpuri, prin tufisiuri, spineturi.

Heliotropium L. *Heliotropu* (Ochii sórelui).

- H. europæum** L. *H. europeanu*. Pre locuri cultivate arenóse.
- H. peruvianum** L. *H. peruvianu*. Cult.

Echium L. *Viperica* (Capulu viverei séu viperei).

- E. vulgare** L. *V. vulgara*. Pre agrii, ruinaturi, locuri deserte, lãnga cali.
- β. albiflora. Totu pre atari locuri, raru.

Symphytum L. *Lutatena* (Tatena).

- S. officinale** L. *L. oficala*. (Pre aci se numesce Érb'a lui Tatenu). Lãnga parae si riuri, pre locuri umede in tufisiuri si bercuri.
- β. albiflorum (S. bohemicum Schm.). Totu aci, raru.
- S. cordatum** W. K. *L. cordata*. Prin paduri in reg. montana si subalpina.
- S. tuberosum** Jacq. *L. tuberosa*. Prin tufisiuri si paduri in reg. inferióra si montana.

Nonnea Med. *Nonea*.

- N. pulla** D. C. *N. bruneta*. Pre locuri arenóse, printre semenaturi in Valea Sieului si Muresiului. In cealalte vali nu amu vediutu.

Anchusa L. *Limbaritia* (Limb'a boului).

- A. officinalis** L. *L. oficala* (Érba de bou selbatecu, Rosii, Mirutia). Pre agrii, câmpuri, ruinaturi, lãnga cali, adeseori in grupe mari.

Borrago L. *Borantia* (Aratielu, Otratielu).

- B. officinalis** L. *B. oficala*. Cult.

Pulmonaria L. *Pulmonaria* (Plumînarica, Mierea ursului, Sudoréle).

- P. rubra** S. K. (*P. transsilvanica* Schur). *P. transilvanica*. Prin paduri, apoi la locuri umbróse si umede in reg. montana subalpina si alpina.
- P. officinalis** L. *P. oficala* (Cuscisioru, Plumânaré, Érb'a plumânei). Prin bercuri, paduri, tufisiuri, la locuri umede.
- P. angustifolia** L. *P. angusta 'n foi*. Prin tufisiuri si bercuri ici, colea, specialminte in Valea Sieului.
- β. oblongata Schrad. Totu aci, raru.

Lithospermum L. *Litospermu* (Meiu paserescu).

- L. arvense** L. *L. de agrii*. Pre agrii si câmpuri, in Valea Sieului si Muresiului.
- L. officinale** L. *L. oficalu*. Pre razóre, ruinaturi, lãnga cali, inca in acestea dóue vali.

Myosotis L. *Sierpelitia* (Urechii'a siórecelui, Nu me uitá, Ochiulu sierpelui).

- M. stricta** Link. *S. stricta*. Pre locuri mai multu arenóse, petróse.
- M. hispida** Schlechtend. *S. asprisiora*. Pre colini, razóre, locuri cultivate.
- M. sylvatica** Hoffm. *S. selbateca*. Prin paduri si tufisiuri in reg. inferióra si montana.
- M. svaveolens** Kit (M. alpestris Schmidt). *S. alpestra*. Pre locuri umede in reg. alpina pâna preste 2200 m.
- β. albiflora (M. lactea Böningh.). Din form'a normala cult. in gradina.
- M. variabilis** Angel. *S. variabila*. La locuri umede, lãnga parae, in reg. montana si subalpina. Florile mari, pistilulu mai lungu decâtu calicele, tubulu corolei la urma inca odata asiá de lungu câtu calicele. Antherele vomirule preste fornicéle. Obvinu inse si forme intermediare între M. variabilis Ang. si M. sylvatica Hoffm.

- M. intermedia** Link. *S. intermedia*. Pre agrii, câmpuri. Difera de *M. sylvatica* esentialminte prin limbula corolei, care este concavă, si nu planu.
- M. sparsiflora** Mikan. *S. respândita*. Pre locuri umede si umbröse in reg. inferiöra.
- M. caespitosa** Schultz. *S. intufosiata*. Pre locuri paludinöse, uliginöse si umbröse, lângă lacuri.
- M. palustris** Wither. *S. de paludine*. Lângă lacuri, parae, valcele, pre locuri paludinöse, turföse.
- β . albiflora. Totu aci, mai raru.

Eritrichium Schrad. *Scorpionitia*.

- E. nanum** Schrad. (*Myosotis nana* Vill.). *Sc. inpilita*. Pre alpii Mihaias'a si Corongisui, substratu de varu. Pre alpele Ineu (F. Fl. Tr. 2108) nu amu aflatu.

Echinosperrnum Swartz. *Aricelu*.

- E. deflexum** Lehm. *A. debelatu*. In Valea Bistritiei-aurie lângă Cârlibav'a-Transilvaniei. Pre alpele Ineu (F. Fl. Tr. 2058) nu amu aflatu.
- E. Lappula** Lehm. *A. bursucatu*. Pre locuri arenöse, ruinaturi, lângă cali la comun'a Mocodu, apoi in Valea Sieului si Muresiului.

Dupa B. Tr. 232, — F. Fl. Tr. 2057 si S. E. Tr. 2497, b. subalpinum, se afla indicata acésta specia si pre alpele Gemenea. Abstragëndu dela acea, că nici pre acestu alpe si nici pre alti alpi nu amu aflatu acésta specia, nici nu credu că pöte proveni pre alpi o atare plânta, care preste totu loculu 'si are loculu natalu numai in regiunea inferiöra.

- Cynoglossum** L. *Ararielu* (Aratielu, Limb'a cânelui).
- C. officinale** L. *A. officinalu*. Lângă cali, garduri, muri, pre ruinaturi.

Asperugo L. *Asprisiora*.

- A. procumbens** L. *A. procumbenta*. Pre ruinaturi, locuri deserte, necultivate.

Convolvulus L. *Volbura* (Holbura, Forfecari).

- C. arvensis** L. *V. de agrii* (Forfecariu). Pre araturi, razöre, in gradini.
- C. Sepium** L. *V. mare* (Volbura de garduri. Pre aci se numesce: Cup'a vacei). Lângă garduri, prin tufisiuri, spineturi.
- C. sylvaticus** W. K. *V. selbateca*. Cult.
- C. tricolor** L. *V. tricolora*. Cult.

Ipomoea Lam. *Ipomea* (Urcatöre).

- I. purpurea** Lam. (*Pharbitis hispida* Chois). *I. purpuria*. Cult.
- β . foliis trilobatis. Intre forma normala, raru.

Cuscuta L. *Cuscuta* (Iritia, Initia, Intortielu, Tortielu).

- C. europaea** L. *C. europeana*. Plânta parasitica pre Urtica, Humulus, Trifolium, Vicia, Dianthus, &.
- C. Schkuhriana** Pfeiff. *C. mare*. Parasitica pre Urtica, Humulus, Telekia speciosa, &.

Se distinge de speci'a precedentă prin deficitulu scameloru din internulu corolei, apoi glomerulele floriceleloru suntu cele mai mari dintre töte speciile florei germane.

- C. Epythimum** Smith. (*C. minor* D. C.). *C. mitité*. Parasitica pre Thymus, Trifolium, Genista, Vicia, Graminee, &.
- O. Epilinum** Weihe. *C. de inu*. Cu deosebire pre Linum-usitatissimum, Camelina.

Polemonium L. *Polemoniu* (Scar'a domnului, Scaricé).

- P. coeruleum** L. *P. albastru*. Lângă fluvii si riuri, apoi pe alte localitati umede-arenöse séu uliginöse in reg. montana. (Lângă fluviile Somesiu si Bistriti'a-auria. Susu pre alpi, si anume pre Virvulu-Omului, Lapadn'a, Rotund'a si Ineu (B. Tr. 295 si F. Fl. Tr. 2045) nu amu vediutu.
- β . floribus albis. Cult.

Phlox L. *Ploscutia*.

- Phl. panniculata** L. *Pl. paniculata* (Brumarele). Cult.
- Phl. Drumondii** Hook. *Pl-ti'a lui Drumondi*. Cult.
- Phl. glaberrima** L. *Pl. golasica*. Cult.

Gentiana L. *Gentiana* (Gintiura. Eugera).

- G. lutea** L. *G. galbina*. Pre alpi la locuri erböse (Ineu, Corongisui, Cisi'a, Putredulu, Gemenea, Galati, Mihaias'a, Gergeleu, Obersi'a-Rebri). Radacin'a grösa si lunga se pune in vinarsu, spre a-i dá unu gustu amaru.
- G. punctata** L. *G. punctata*. Pre pascatoriile alpine si sub-alpine, mai de comunu decätu speci'a precedentă.
- G. cruciata** L. *G. cruciata* (Fierea pamentului). Pre colini si prin poieni.
- G. asclepiadea** L. *G. brilionoida*. Prin poieni si la marginea paduriloru in reg. montana si subalpina.
- G. Pneumonanthe** L. *G. vulgara*. Pre praturi si pascatorii la locuri umede séu uliginöse.
- G. tenella** Rothb. (*G. glacialis* Thom). *G. glaciala*. Amu aflatu numai pre alpele Ineu. Pre alpii Corongisui si Galati (H. V. X. J. p. 149 si F. Fl. Tr. 2035) nu amu vediutu.
- G. Amarella** L. *G. amara*. Pre locuri umede in reg. montana si subalpina.
- β . flavescens (*G. flava* May.). In regiunea subalpina, raru.

- G. germanica** Willd. *G. germanica*. Prin poieni si tufisiuri la locuri umede.
- G. obtusifolia** Willd. (*G. spathulata* Bartl.). *G. spatulata*. Prin poieni, mai raru.
- G. nivalis** L. *G. de néua*. Pre alpii Ineu, Putredulu, Cisi'a, Gemenea.
- G. aestiva** Röm. & Schult. (*G. angulosa* M. B.). *G. de véra*. Pre pascatorii in reg. subalpina si alpina.
- G. verna** L. *G. de primavéra*. Dupa H. V. X. J. p. 149 si F. Fl. Tr. 2026 indicata pre alpele Ineu si Corongisui nu provine aci si se referesce la speci'a precedentă. De altcumu distinctiunea intre ambele acestea specii este subtila.
- G. bavarica** L. *G. bavarica*. Dupa F. Fl. Tr. 2024 indicata pre alpele Corongisui nu amu aflatu, si credu că si acésta specia se referesce totu la *G. aestiva*.
- G. excisa** Presl. *G. increstata*. (Pre aci se numesce „Ocin-céve,” si „Cupe“). Pre praturi subalpine si alpine.
- G. acaulis** L. *G. olöga*. Dupa B. Tr. 410, — H. V. X. J. p. 139 si F. Fl. Tr. 2022 indicata pre alpii Stolu, Galati. Ineutiu, Ineu, Arsulu si Ciblesiu inca se referesce la speci'a precedentă, de öre-ce eu atätu pre acesti alpi, câtu si pre altii din acestu tienutu numai speci'a precedentă amu aflatu, si se pöte fi intemplat, că diferinti'a cea subtila la forma dentiloru calicelui a produsu o eröre in determinare.
- G. frigida** Haenke. *G. frigrüsa*. Pre alpele Ineu.

Urmatörele specii:

- G. prostrata** Haenke. *G. prostrata*. Dupa S. E. Tr. 2475 indicata pre alpele Ineu;
- G. nana** Wulf. *G. inpilita*. Dupa S. E. Tr. 2479 indicata totu pre alpele Ineu;
- G. Gaudiniana** Thom. *G. gaudiniana*. Dupa F. Fl. Tr. 2013 cindiată inca pre alpele Ineu, si in fine

G. campestris L. *G. campéstra*. Dupa B. Tr. 418 si F. Fl. Tr. 2031 indicata pre alpii Borgoului: Virvulu-Gruului si Hait'a, pâna acumu nu le-amu aflatu in acestu tienutu.

Swertia L. *Svertia* (Sfârlôga).

Sw. alpestris Bmgt. *Sv. alpestra*. Pre alpii Corongisiu, Mihaia's'a, Gergeleu, Gemenea, Galati, Stolu.

Sw. perennis L. *Sv. perenala*. Dupa F. Fl. Tr. 2008 indicata la Dragaias'a nu amu aflatu, de si locurile morasteno'se de aci suntu corespondietore naturei acestei plânte.

Plântele de acésta numire indicate in B. Tr. 401 pre alpii Stolu, Galati, Gemenea se referescu la *Sw. alpestris* Bmgt.

Sw. punctata Bmgt. *Sv. punctata*. (Ung. Diagn. p. 84). Dupa B. Tr. 402, — H. V. X. J. p. 149, — F. Fl. Tr. 2010 si S. E. Tr. 2454 indicata pre alpii dela Rodn'a: Galati, Corongisiu si Gemenea pâna acumu nu amu aflatu.

Eu amu vediutu mai multe sute de *Swertia* pre alpii numiti mai susu, inse in stare prôspeta nici un'a cu corole flavescente si cu puncte negre-violete. Nu potu intrelasá observarea, cumcà colorea originaria intunecatu-violeta a corolei dela *Sw. alpestris* Bmgt. uneori inca in tempulu uscatului, mai adeseori inse in erbariu se perde si devine galbinia, si acésta impregiurare a potutu dá ansa la presupunerea despre *Sw. punctata* Bmgt. relative la plântele de pre acesti alpi.

Chlora L. *Amaréla* (Hloru).

Chl. perfoliata L. *A. perfoliata*. Dupa B. Tr. 680, — F. Fl. Tr. 2007 si S. E. Tr. 2444 indicata pre praturi umede la Rodn'a-noua si câtra Cârlibav'a nu amu aflatu.

Erythraea Rich. *Potrôca* (Fierea séu Hierea pamentului).

E. Centaurium Pers. *P. vulgura*. Pre praturi, câmpuri, pascatorii, colini erbóse.

β . *capitata* (E. *capitata* R. & S.). Totu aci.

E. pulchella Fries. (E. *ramosissima* Pers.). *P. frumosica*. Pre praturi si pascatorii la locu ceva umedu.

β . *depauperata* (Chironia *Vaillantii* Schm.). Totu aci.

Menyanthes L. *Trifoiste*.

M. trifoliata L. *Tr. amara* (Trifoiu amar, Trifoiu de lacu). Pre lacuri si locuri uliginóse la Rodn'a-vechia, Rodn'a-noua, Cosn'a, Ilv'a-mica (pre Strimb'a) si Rusii-munti.

Vinea L. *Barbanogu* (Cununitia, Saschiu, Saseu, Fonchiu).

V. minor L. *B. micu*. Prin paduri, tufisiuri, apoi straplântatu prin gradini.

Asclepias L. *Briliónca*.

A. Vincetoxicum L. (*Vincetoxicum officinale* Mönch. *Cynanchum Vincetoxicum* Rob. Br.). *B. vulgura*. Pre colini petróse prin tufisiuri, la marginea paduriloru.

A. Cornuti Decaisn (A. *syriaca* L.). *B. assirica*. Cult.

Andromeda L. *Andromeda* (Ruginare).

A. palifolia L. *A. cornuta*. Pre locuri turfóse-paludinóse la Cosn'a.

Arctostaphylos Aduis. *Strugurelu* (Strugurulu ursului).

A. officinalis Wim. & Grab. (A. Uva ursi Spr. *Arbutus Uva ursi* L.). *Str. oficialu*. Dupa B. Tr. 741, — F. Fl. Tr. 1975 si S. E. Tr. 2416 indicatu pre alpele Petrosu (confiniu cu comitatulu Muresiu-Turd'a) nu amu aflatu.

Rhododendron L. *Merisioru* (Bojoru).

Rh. myrtifolium S. K. *M. carpaticu*. Pre alpi inalti.

Rh. ferrugineum Jacq. *M. ruginosu*. Dupa B. Tr. 736 indicatu pre alpii Virvulu-Omului si Gemenea se referesce la speci'a precedentă.

Azalea L. *Azalea*.

A. procumbens L. *A. procumbenta*. Pre alpi.

Moneses Salisb. *Perisiora*.

M. grandiflora Salisb. (*Pyrola uniflora* L.). *P. grandiflora*. Prin paduri montane.

Pyrola L. *Perisioru* (Verdétia de iarna).

P. rotundifolia L. *P. rotundu*. Prin paduri frondóse.

P. secunda L. *P. unilateralu*. Prin paduri montane.

P. minor L. *P. mititelu*. Prin paduri montane si subalpine.

P. media Swartz. *P. mediu*. Dupa H. V. X. J. p. 148 si F. Fl. Tr. 1988 indicatu pre alpelé Corongisiu nu amu aflatu.

Vaccinium L. *Afinu* (Afine, Merisiore).

V. Myrtillus L. *A. vulguru* (Afine). Prin paduri montane.

V. Vitis Idaea L. *A. rosiiu*. (Cócaza. In Bucovin'a se numesce „Merisiore“). Prin paduri de bradetu in reg. montana si subalpina, asemenea si pre locuri turfóse-morasteno'se la comun'a Cosn'a. In partea Bucovinei de câtra Transilvani'a bobitiile acestei specii se muréza in butlane, si pre câtu bobitiile, asiá si ap'a acra se consuma in posturi, apoi altcumu servesce si cá medicina laxativa.

Plântele, ce provinu in regiune mai inalta, suntu mai mici, si acestea representa variatiunea: a. *alpinum* S. E. Tr. 2401, a.

V. uliginosum L. *A. uliginosu* (Afinu de munte). Pre locuri subalpine si alpine dela 1400—2200 m.

Plântele dela 8—15 cm. Cele ce provinu in reg. mai inalta suntu mai mici si acestea constituescu variat. alpina, minima S. E. Tr. 2403, a.

Oxycoccus Tourn. *Afnitia* (Pomitia).

O. palustris Pers. (*Schollera Oxycoccus* Roth). *A. de paludine*. Pre locuri morasteno'se-turfóse la Cosn'a.

Bruckenthalia Rehb. *Ericica*.

Br. spiculifolia Rehb. (*Erica spiculifolia* Salisb.). *E. transilvana*. Dupa H. V. X. J. p. 139, — F. Fl. Tr. 1981 si S. E. Tr. 2406 indicata pre alpii dela Rodn'a (Ineu) nu amu aflatu.

Lobelia L. *Lobelia*.

L. erinus L. *L. respândita*. Cult.

Campanula L. *Campanula*. (Clopotielu).

C. Scheuchzeri Vill. *C—Pa lui Scheuchzer*.

α . *glabra* (C. *limifolia* D. C. — non Scop.). Form'a normala. Pre pascatorii subalpine prin érba la locuri petróse séu stâncóse.

β . *dacica* (C. *dacica* mihi). Pre stânci séu intre crepaturile stâniloru in reg. subalpina si alpina pre muntii Ineu, Corongisiu, Mihaia's'a, Galati, Gemenea, Gergeleu, Obersi'a-Rebri, Struniorulu. Tulpin'a dela 0.08—0.24 m. uniflora, séu rareori racemosa bi-triflora, deodata cu foile de totu glabra. Foile fasciculiloru sterili lungu-petiolate, reniforme, cordate séu ovate, celea tulpinale lineare, 25—50 ^m/_m lungi si 2—6 ^m/_m late, pre margini intregi (integerrima), patente si cu deosebire cele mai susu falcate. Corola mare, campanulata, nutanta — nu erecta — pâna la ¹/₄ parte 5 fida, dentii rotunditi, scurtu ascutiti. Laciniiile calicelui linearu-subulate, patente séu ceva re-

curbate, de diumatate, séu mai asiá de lungi càtu corol'a. Stà la medilocu între C. Scheuchzerii Vill. si C. carnica Schiede, totusi mai aprópe de cea dintâiu.

Incàtu ar fi identica acésta plânta cu C. Scheuchzerii Vill. d. stenophylla S. E. Tr. 2394, d. nu potu sci, pentrucà eu pre acést'a nu o amu vediutu.

γ . hirta (C. valdensis All. C. uniflora Vill.), care dupa B. Tr. 299, H. V. X. J. p. 138 si 148, — F. Fl. Tr. 1932 si S. E. Tr. 2394 este indicata pre alpii Vîrvulu-Omului, Ineu si Corongisiu, nu amu aflatu.

C. rotundifolia L. *rotunda 'n foi.*

α . vulgaris.

$\alpha\alpha$. forma glabra.

$\beta\beta$. forma parum pilosa.

$\gamma\gamma$. forma hirta. Pre praturi, pascatorii, colini, prin tufisiuri, lãnga paduri.

β . tennifolia Hoffm. In regiunea montana.

γ . alpestris (C. Baumgartenii Beck). Pre pascatorii erbóse in reg. subalpina si alpina.

ϑ . multiflora (C. Hostii Bmg).

$\alpha\alpha$. floribus parvis, panniculatis,

$\beta\beta$. floribus parvis, racemosis.

$\gamma\gamma$. floribus magnis, panniculatis.

$\vartheta\vartheta$. floribus magnis, racemosis.

Tóte acestea forme prin poieni si la marginea padurilor in reg. montana si subalpina.

Variatiunea β . tennifolia Hoffm. F. Fl. Tr. 1930 β . cu provocare la citatulu B. Tr. 299 ar apartiené la C. Scheuchzerii Vill. β . dacica mihi.

C. arcuata Schur. *C. arcuata.* Care deodata cu variatiunea.

β . subrhomboidalis (C. Bielzii Schur) dupa H. V. X. J. p. 138, S. E. Tr. 2400, a. F. Fl. Tr. 1937 se afla indicate pre alpii Ineu si Ciblesiu, nu le cunoscu. Este inse probabilu, cà apartienu la vre-un'a dintre formele variat. sub ϑ . a speciei precedente.

C. redus S. K. N. *C. redusa.* Dupa F. Fl. Tr. 1935, — S. E. Tr. 2395 si N. M. E. p. 140 indicata pre alpele Corongisiu.

C. pulla L. *C. intunecata.* Dupa B. Tr. 296 si F. Fl. Tr. 1926 indicata pre muntii Lopadn'a si Rotund'a.

C. excisa Schleih. *C. crestata.* Dupa F. Fl. Tr. 1927 indicata pre alpele Ineu, si

C. pusilla Haenke. *C. pusilla.* Dupa B. Tr. 298 si F. Fl. Tr. 1929 indicata pre Vîrvulu-Struniorului, Vîrvulu-Haiti si Petrosulu, nu le-amu aflatu.

C. patula L. *C. respandita.* Pre praturi, pascatorii, cãmpuri, prin tufisiuri, bercuri, poieni.

β . flaccida (C. neglecta R. & S.). Totu pre asemenea locuri

γ . floribus albis. Totu aci, raru.
Observare. Campanulu crassipes Heuff. (H. Ban. p. 118, Nr. 1114, N. Ung. Slav. p. 44,45, C. napuligera S. E. Tr. 2398), ce nu se afla indusa in F. Fl. Tr. amu aflatu deodata cu Adenophora svaveolens Fisch. la comun'a Nimigi'a-unguresca in comitatulu Solnocu-Dobãc'a, in apropiarea tienutului nostru.

C. Welandii Heuff. *C—'a lui Welandii.* Dupa S. E. Tr. 2378 indicata la Rodn'a nu amu aflatu.

C. abietina Gr. & Sch. (C. Stevenii M. B. C. patula β . pauciflora Roch.). *C. de bradetu.* Prin paduri de bradetu si între Pinus Pumilio. Se distinge de C. patula L. cu deosebire prin tulpin'a stolonifera, stolonii repentide si fôrte fragili. Lacinile calicelui parte mai lungi si mai anguste si parte mai scurte si mai late, apoi de si se dice in H. Ban. p. 118, Nr. 1116 si in Ung. Diagn. p. 80 „calycis

lacinis.... integerrimis," totusi cu o lupa buna se potu vedé niscari dentisiori fôrte mici.

C. persicifolia L. *C. persicaria.*

α . forma gen.

β . dasycarpa Kit.

γ . humilis Schur.

ϑ . diversifolia mihi. Foile tulpinale obovate-lanceolate, nu linearu-lanceolate.

Tóte acestea forme prin poieni, tufisiuri, la marginea padurilor.

C. cervicaria L. *C. la cerbiloru.* Totu la asemenea locuri.

C. glomerata L. *C. glomerata.*

α . congesta (C. congesta R. & S.).

$\alpha\alpha$. floribus albis.

β . aggregata (C. aggregata Willd).

γ . speciosa (C. speciosa Horn).

ϑ . elliptica (C. elliptica Kit).

Tóte acestea forme pre colini, prin poieni, la marginea padurilor pâna in reg. subalpina.

C. Trachelium L. *C. ursicaritia.*

α . forma gen.

β . floribus albis.

γ . dasycarpa (C. urticaefolia Schmidt).

Prin paduri, tufisiuri, poieni, la marginea padurilor.

C. latifolia L. *C. lata 'n foi.* Prin paduri, poieni.

C. rapunculoides L. *C. repenta.* Prin tufisiuri, spineturi, la marginea padurilor.

C. Raineri Perp. *C—'a lui Rainer.* Dupa F. Fl. Tr. 1942 indicata pre alpele Ineu;

C. transsilvanica Schur. *C. transilvanica.* Dupa F. Fl. Tr. 1948 indicata pre alpele Gemenea;

C. thyrsoides L. *C. strutiforma.* Dupa B. Tr. 312 si S. E. Tr. 2369 (Conf. F. Fl. Tr. 1948, indentica cu C. transsilvanica Schur) indicata pre alpele Gemenea, pâna acumu nu le-amu aflatu.

C. carpatica L. *C. carpatica.*

α . glabra.

β . dasycarpa.

γ . floribus albis.

Tóte in valea Bistritiei-aurie pre stãnci de varu.

C. alpina Jacq. *C. alpina.* Pre pascatorii alpine.

C. barbata L. *C. barbata.* Dupa B. Tr. 314 si F. Fl. Tr. 1953 indicata pre alpii dela Rodn'a, nu amu aflatu.

Edraianthus A. D. C. *Edraiantu.*

E. Kitaibelii A. D. C. *E. lui Kitaibel.* Dupa F. Fl. Tr. 1963 indicatu pre alpele Ineu si Petr'a-arse nu amu aflatu.

Wahlenbergia Schrad. *Wahlenbergia.*

W. hederacea Rehb. *W. filiforma.* Dupa F. Fl. Tr. 1969 indicata totu pre alpele Ineu inca nu amu aflatu.

Phyteuma L. *Fetinca* (Schinutia).

P. orbiculare L. *F. orbiculara.*

α . forma gen.

β . fistulosum (P. fistulosum Rehb.).

γ . floribus flavescens.

Pre locuri petróse, stãncóse in reg. subalpina si alpina substratu de varu. Form'a γ . pre Corongisiu, tare raru.

P. nigrum Schmidt. *F. négra* (Carbuni). Pre pascatorii in reg. montana si subalpina.

β. pallidum mihi. Cu floricelele palidu-galbine. Pre muntele Ciblesiu, rar.

P. tetramerum *Brassay* (P. tetramerium vel tetamericum Schur. P. spicatum B. Tr. 327). *F. tetramera*. Prin poieni, la marginea padurilor in reg. inferioara si montana, nu preste totu loculu, inse unde provine, se afla in multime insemnata.

Urmatoarele specii:

P. pauciflorum *L. F. merunta*. Dupa S. E. Tr. 2337 indicata pre alpii dela Rodn'a.

P. hemisphaericum *L. F. hemisferica*. Dupa H. V. X. J. p. 139, — F. Fl. Tr. 1911 si S. E. Tr. 2338 indicata totu pre alpii dela Rodn'a, si in specie pre Ineu.

P. Scheuchzeri *All. F. lui Scheuchzer*. Dupa H. V. X. J. p. 139. — F. Fl. Tr. 1915 si S. E. Tr. 2340 indicata pre alpii Ineu si Corongisiu.

P. Michellii *Bert. F. lui Micheli*. Dupa H. V. X. J. p. 139 si F. Fl. Tr. 1916 deodata cu var. *β. betonicaefolium* Vill. indicata pre alpii Ineu, Petrosulu, Stolu, Galati, Gergeleu si Corongisiu, si in fine

P. comosum *L. (Physoplexis comosa Schur). F. comosa*. Dupa S. E. Tr. 2349 indicata pre alpii dela Rodn'a, nu le-amu aflu.

Hieracium *L. Vulturica* (Hultenola, Hulteniora),

H. Pilosella *L. V. perosa*.

α. vulgare.

β. stoloniflorum Froehl. — non W. K.

γ. parvulum, Stolonibus subnullis. Ligulele pre pagin'a de desubtu concolore, nu purpuriu striate.

δ. robustius (H. grandiflorum D. C.).

ε. pilosissimum (H. Peleterianum Merat.).

ζ. dicephalum mihi. Scapulu la virvu scurtu bifurcatu. Pre colini, campuri, langa cali, pre razore, prin bercuri.

H. bifurcum *M. B. V. bifurcata*.

α. forma gen.

β. luxurians mihi. Stoloni multi si toti floriferi.

γ. brachiatum Auct. hung. (H. stoloniferum Haszl. & Borb. — non Bertol.).

δ. Pilosella × *bifurcum*. Ligulele marginale dedesubtu purpuriu striate. Capitulii mari, scapulu ca la form'a *α*. Pre colini, pascatorii, langa cali, prin poieni.

H. brachiatum *Bertol. V. brachiata*. Pre colini lutose la Rodn'a-vechia.

H. stoloniflorum *W. K. V. stolonifera*. Pre colini, pascatorii.

H. Auricula *L. V. urechiata*. Pre praturi, colini, pascatorii, prin poieni.

β. alpicolum Schur. In regiunea subalpina.

H. piloselloides *Vill. V. perosica*. La locuri sterile, petrose. Fara de stoloni.

H. piloselloidi × *praealtum* mihi. *V. perosica-prelungita*. Cu stoloni sterili. Florile la acest'a si la cea precedenta tare mici, mai mici ca la H. praealtum Koch. Inca la locuri sterile, petrose.

H. Auricula × *praealtum* (H. sulphureum Döll. N. M. E. p. 137). *V. urechiata-prelungita*. Pre colini la Rodn'a-vechia. Scapulu mai lungu decatu la Auricula, mai scurtu ca la praealtum, cu peri tieposi, albi si sessili pre glandule, mai multu mai putienu acoperitu, apoi si cu perisiori stelati forte mici presaratu. Corymbulu indesuitu si florile asiá de mari ca la Auricula (mai mari, ca la praealtum). Pedunculii si involucrulu cu peri stelati si cu peri glanduliferi, apoi printre acestia si cu alti peri simplii mai lungi. Foile si stolonii sterili ca la praealtum, inse pre pagin'a dedesubtu a foiloru nu se afla perisiori stelati. Inflores-

centi'a si marimea capituliloru ca la Auricula, inse numerele capituliloru mai mare decatu la acesta, era in celelalte caractere consuna cu praealtum. Obvinu inse plante, dintre care unele se aproia mai tare de Auricula, era altele de praealtum.

(Va urmá).

PARTEA OFICIALA.

Procesu verbale

luatu in siedinti'a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tienuta in 19 Iuliu st. n. 1881.

Presiedinte: Iacobu Bolog'a, vice-presiedinte. Membrii presenti: Paulu Dunc'a, Elia Macelariu, Visariunu Romanu, Basiliu P. Harsianu, Constantinu Stezariu, Eugenu Brote, Nicolau P. Petrescu si

Georgiu Baritiu, secretariu.

§. 116. D-nulu cassariu Constantinu Stezariu presenta conspectulu despre starea cassei Asociatiunei transilvane, asiá cumu se afla aceea, dupa siedinti'a din 20 Maiu a. c., astadi in 19 Iuliu, din care se vede, ca sumele intrate anume in urmarea operatiunei facute prin cumpararea de scrisuri fonciarie, prin incassarea intereseloru (cupone s. a.) espirate la 1 Iuliu, si din tacse dela membri ordinari facu 14,655 fl. v. a. Dupa erogatiunile facute in acestu restimpu de 50 dile, remane capitalulu Asociatiunei de 79,391 fl. 41 cr. (Nr. 179).

— Conspectulu subscrisu de cassariu si controloru luandu-se spre sciintia, se alatura la acestu procesu verbalu.

§. 117. Acelasi cassariu presenta si conspectulu despre starea fondului Academiei, care in 19 Iuliu a. c. este de 18,627 fl. 76. cr. (Nr. 180).

— Se ia spre sciintia si conspectulu se alatura la procesulu verbale.

§. 118. Directiunea despartimentului VIII dela Alb'a-Iuli'a submite pe langa comitiva din 21 Maiu procesulu verbale alu adunarei generale tienute in Alb'a-Iuli'a la 29 Martiu, insofitu si de unu apelu caldurosu, indreptatu catra agentii din comune in caus'a espositiunei. Din procesulu verbale se cunoște, ca subcomitetulu a tienutu dela ultim'a adunare generala siepte siedintie, ca inse agentii de prin comune nici mai nainte, nici in timpulu acel'a n'au facutu nimicu, de aceea s'a si decisu a se denumi altii.

Din raportulu comisiunei esmise, ca se inscrie membrii nuoi se vede, ca s'au inscrisu 2 ordinari si 19 ajutatori si s'a incassatu sum'a de 42 fl. v. a. (Nr. 151).

— Tacsele de 42 fl. s'au transpusu la cassa; membriloru noi ordinari se li se tramita foi'a Asociatiunei regulatu, cumu si diplomele; directiunea despartimentului se fia invitata a comunica comitetulu centrale catalogulu agentiloru denumiti de catra subcomitetu in comune, precumu si a notificá, daca este lipsa de esemplarie din regulamentul Asociatiunei pentru agenturele comunali.

§. 119. Procesulu verbale alu comitetului despartimentului I (Brasiovu) luatu in siedinti'a din 30 Maiu

si raportulu dlui directoru Ioanu Petricu in caus'a monumentului A. Murasianu, cu scopu de a se cunósce situatiunea locului unde ar fi sè se ridice acel'a (Nr. 153 si 158).

Dupa-ce din cuprinsulu acelui raportu resulta, cà la loculu unde pausèza remasitiile pamentesci ale lui A. Murasianu ar fi preste putintia a pune unu altu monumentu fara intielegere prealabila cu famili'a repausatului si fara luarea in consideratiune a mai multoru impregiurari locale, cuprinse in informatiunea acést'a, comisiunea insarcinata cu acésta afacere se fia invitata a o luá in discusiune nóua si a vení cu unu raportu càtu se póte mai precisu, spre a nu se mai amená deslegarea ei.

§. 120. Dlu advocatu Gavrielu Manu invita pre comitetu, cà se revina la cererea de 4 ori repetita a dlui protopopu Ioanu Papiriu Popu din Iclodulu mare, de a cassá stipendiulu galianu votatu studentelui St. Cicio Popu si a se tractá fundatiunea galiana cá proprietate a dóue familii (Nr. 154).

— Comitétulu nu se abate dela decisiunile sale anterioare, care au resultatu din aplicarea esacta a testamentului.

§. 121. Directiunea despartimentului II (Fagarasiu) transmite colect'a de 53 fl. 20 cr. facuta pentru fondulu monumentului A. Murasianu (Nr. 160).

— Sum'a de 53 fl. 20 cr. s'a transpusu la cassa, list'a s'a datu redactiunei spre publicare.

§. 122. Procesulu verbale alu comitetului (Sebesiu) luat in siedinti'a din 1 Iuniu a. c. arata, cà s'au incassatu restantiele dela membri, s'au denumitu agenti prin comune, s'a alesu unu notariu alu despartimentului si 2 membri noi in comitetu, s'au facutu colecte pentru monumentulu lui A. Murasianu; s'au luat mesuri necesarie spre a se incassá sum'a de 438 fl. adeca colect'a facuta de càtra unu domnu pretoru in sensulu conclusului luat in adunarea generala dela Sasciori tienuta in 1 Augustu 1878, in care s'au primitu statutele societatiei numite „Andreiana“, cu scopu de a se ajutorá elevi romani de diverse meserii (Nr. 159).

Mesurile luate de càtra comitetu in folosulu Asociatiunei se iau spre sciintia; alegerea membrilor noi in comitetu se aproba.

Incàtu pentru proiectulu de statute spre infiintierea unei reuniuni sub numirea de „Andreiana“ in folosulu invetiaceilor de profesioni, se astépta informatiuni esacte despre resultatulu definitivu.

§. 123. Ioanu Paulu, fiulu preotului din Hidisiu, studentu de matematica si fisica la universitatea din Vien'a, se róga pentru unu ajutoriu, eventualu unu imprumutu de 50 fl. v. a., produce testimoniulu de paupertate si 3 atestate prea bune (Nr. 162).

— Sub conditiune, cà déca din budgetulu votatu de càtra adunarea generala in anulu trecutulu va fi remasu pàna in Augustu vre-unu prisosu, se se dea petentelui unu ajutoriu de 50 fl.

§. 124. Domnulu Dr. A. P. Alessi, profesoru in Naseudu tramite 20 fl. cá tacsu de membru, pentru sine 15 fl. si pentru domnulu Florianu Porcius, cá membru

nou 5 fl.; totuodata anuntia pe domnulu Porcius de membru alu sectiunei sciintieloru naturale, ér' din partea sa se insinua la adunarea generala din Sibiiu cu unu operatu literariu titlaturu Wilhelm Tell dupa Schiller (Nr. 164).

Sum'a de 20 fl. s'a transpusu la cassa; celelalte comunicari se iau spre placuta sciintia. Tractatulu literariu sè-lu transmite la presidiu celu puçinu cu 3 ðile inainte de 27 Augustu; domnului Florianu Porcius se i se tramita diploma de membru ordinariu.]

§. 125. Domnulu Patriciu Barbu, advocatu in S. Reginu arata, cà s'a ingrijitu pentru desvincularea obligatiunei de statu Nr. 13068 (Nr. 155).

— Spre sciintia.

§. 126. Cuietanti'a invetiaceului Dionisiu T. Popu din Basesci pentru 12 fl. 50 cr. (Nr. 166).

— S'a transpusu la cassa spre a se inaintá numitului invetiaceulu ajutoriulu votatu.

§. 127. Cuietanti'a dlui Florianu Porcius pentru premiulu literariu de 20 # austriaci (Nr. 163).

— S'a transpusu la cassa spre a i se inaintá premiulu votatu.

§. 128. Tribunalulu regescu dela Tasnad arata sub Nr. 143/1881, cà pe temeulu decisiunei luate inca din 19 Ianuariu 1878 Nr. 3355, pretensiunea legataria de 500 fl. v. a. cuvenita Asociatiunei transilvane, s'a ascuratu pe competinti'a de ereditate a femeii lui Ioanu Contiu (Nr. 142).

— A se tiené in evidentiá atàtu acésta pretensiune, càtu si — déca mai suntu — altele de natur'a acestei'a, a caroru realizare se amèna de comunu prin prelungitele pertractari ereditarie pe ani inainte.

§. 129. Ad numeros: 169. 170. 175. 176. 184. se comunica testimoniile scolastice de frequentare si clasificare ale stipendiatiloru:

Emiliu Viciu studentu in cl. VII. gimnasiala in Blasiu totu cu eminentia;

Nicolau Vecerdea studentu in cl. VI. gimnasiala in Sibiiu, din tóte studiile eminentia;

Aureliu Popescu in cl. VII. reala dela Dev'a, 3 calculi eminentia, 5 buni;

Alesandru Buteanu in cl. VII gimn. la Naseudu, 4 eminentie, 7 fórte bine;

Alesandru Balasiu in cl. VII. reala din Dev'a, 11 eminentia si 2 buni.

Se iau spre sciintia; sè se cèra testimoniile si dela ceilalti stipendiatu, sub pedépsa de a pierde burs'a in casu de a nu le presentá. Lui Buteanu sè i se remita testimoniile.

§. 130. Conformu §. 21 din statute avendu a se convocá adunarea generala ordinaria a Asociatiunei transilvane nesmintitu cu 30 de ðile inainte de diu'a deschiderii, se observa totuodata din partea presidiului, cà biroulu are se ingrijésca si pentru cererea de bilete cu pretiuri scadiute dela directiunile regesci ale càiloru ferate, cà inse este bine, cà in prevederea venirei mai multoru membri, sè se cèra unu numeru mai mare de bilete.

Dupa-ce luarea acestoru mesuri preparative pentru adunarea generala este chiaru in sensulu statuteloru de

competenți'a biroului, se observa numai, că acest'a se fia cu de aprópe atentiune la numerulu efectivu alu membriloru, si biletele sè se impartia indata ce voru veni pe la directiunile despartiemintelor in numeru corespundietoriu.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede domnilor: Dunc'a, Macelariu, Romanu.

Iacobu Bolog'a m. p.,
vice-presiedinte.

G. Baritiu m. p.,
secretariu.

S'a cetitu si verificatu. Sibiiu, 22 Iuliu 1881.

P. Dunc'a m. p.

E. Macelariu m. p;

V. Romanu m. p.

Procesu verbale.

luatu in siedinti'a comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu tinuta in 9 Augustu 1881.

Presiedinte: Iacobu Bolog'a, vice-presiedinte. Membri presenti: Paulu Dunc'a, Davidu Br. Ursu, Ioanu V. Rusu, Dr. Ilarionu Puscariu, Basiliu P. Harsianu, Zacharia Boiu, Parteniu Cosm'a, Visarionu Romanu, Constantinu Stezariu, Eugenu Brote, Petr'a N. Petrescu.

§. 131. Ad Nr. 187. Administratiunea „Gazetei Tansilvaniei“ dela Brasiovu trimite 34 fl. 52 cr. cá colecta pentru ridicarea unui monumentu lui A. Murasianu. Listele de colecte s'au publicatu in Nri 76 si 78 ai acelu diariu.

— Sum'a de 34 fl. 52 cr. s'a transpusu la cassa.

§. 132. Ad 190. Domnulu Rudolfu Fogarasi trimite 50 fl. v. a. cá tacse incassate dela 6 membri ordinari si cere, cá atátu acestora, cátu si celoru dela cari s'au incassatu in 1 Aprile 46 fl. se li se trimita fói'a „Transilvani'a“, si motivéza acésta cerere chiar si pentru casulu cându respectivii membri nu aru fi platitu tacsele regulatu pàna in 1881, ér pentru dlu Nicolae Moldovanu membru nou se se trimita diploma.

— Se li se trimita fói'a; ér cestiunea acést'a se se aduca din nou la adunarea generala cu opiniunea din partea comitetului, cá se se ia in discusiune noua.

§. 133. Ad Nr. 192. Andreiu Bãrsanu candidatu de filosofia, fostu stipendistu alu Asociatiunei Transilvane la universitatea din Vien'a si apoi din Monacu, multiamesce pentru avutulu stipendiu si promite ca pe cátu i voru permite impregiurarile, nici-odata nu va lipsi a ajutá si densulu scopurile Asociatiunei.

— Serve spre sciintia.

§. 134. Ad Nri 199 si 200. Tipografi'a archidiecesana substerne 2 conturi pentru 237 fl. 38 cr. v. a. pretiulu tiparirii de 12 Nri din „Transilvani'a“ conformu contractului per 16 fl. in 500 esemplarie, pàna la 30 Iuniu pentru tipariu, si câte 6 fl. 20 cr. marce de posta si espeditiune la 425 esemplarie; alu 2-lea contu pentru publicarea de 6 concurse câte 90 cr. v. a. 5 fl. 40 cr.

— Se se dea ordinu la cassa spre a numerá la numit'a tipografia ambele sume; totuodata se se comunice acestu conclusu si la directiunea aceleia.

§. 135. Nr. 202. Directiunea despartimentului I din Brasiovu substerne spre revisiune protocolulu comitetului dela acelu despartimentu din siedinti'a dela 13/25 Iuliu a. c.

Totuodata cere, cá se i se trimita cátu mai curendu bilete cu pretiu scadiutu dela directiunile caliloru ferate. cá se póta participá cátu mai multi membri la adunarea generala din Augustu a. c. a Asociatiunei.

— Cererea directiunei despartimentului I s'a implinitu, trimitiendu-se din fia-care biletu de legitimare câte 50 esemplarie, in diu'a in care s'au trimisu la tóte directiunile despartiemintelor.

§. 136. Nr. 197. Redactiunea „Fóiei scolastice“ substerne 77 fl. pentru ridicarea unui monumentu lui A. Murasianu.

— Banii s'au transpusu la cassa.

§. 137. Nr. 204. Michailu Parhonu, scriitoriulu cancelariei Asociatiunei, se róga a i se conferi unu ajutoriu.

— Luandu-se in considerare promptitudinea si acurateti'a, cu care petentele 'si-a implinitu oficiulu de cancelistu alu comitetului, cumu si lucrarile extraordinarie câte au trebuitu se se faca in decursulu acestui annu in cancelari'a Asociatiunei, i se votéza cá remuneratiune 50 fl. v. a. din prisósele budgetului votatu in adunarea generala din anulu precedente.

§. 138. Nr. 207. Teodoru Popu invetiatoriu in Basesci, se róga a se dá fiului seu Dionisiu invetiacelu de fauria, si pe semestrulu II 1881 12 fl. 50 cr.; si cere cá ajutoriu ce l'a avutu fiulu seu cá invetiacelu, se i se acorde si cá sodalu.

— Sum'a de 12 fl. 50 cr. i se acórda; ér la sodali nu se dà ajutoriu, càci pentru aceia nu s'au votatu fonduri, ci numai pentru invetiacei.

§. 139. Nr. 195. Directiunea despartimentului XIX (Murasiu Osiorheiu) pe lãnga. ce inaintéza procesulu verbale alu adunarei generale tinute in 3 Februariu si alu subcomitetului din acea di, insoçitu de catalogulu membriloru ordinari in numeru de 20, arata si in raportulu seu, cá dupa espirarea de 3 ani si dupa repausarea fostului directoru Demetriu Fogarasi, adunarea pasindu la alegere noua, au alesu de directoru pe dlu Mateiu Popu de Gridu, 6 membri ordinari si 2 suplenti in comitetu; acésta mesura din urma este ceruta de impregiurarile locali. Se notifica totuodata, cá din cei 20 membri 18 fiindu din locu, pàna acuma n'a fostu cu putintia a infintia agenture pe la comune rurale.

— Alegerea noului comitetu in onorabilele persóne trecute in procesulu verbale, se aproba inclusive cu alegerea celoru 2 membri suplenti. Celalaltu cuprinsu alu proceselor verbale se ia spre sciintia.

§. 140. Nr. 189. Domnulu Petru Ioanete prin epistol'a sa de dato Campeni 24 Iuliu 1881 arata Comitetului, cá modulu de a se folosi Asociatiunea transilvana de venitul ce ar trage dens'a din averea testata de fericitulu Avramu Iancu, prin darea ei in arenda, nici-decum nu aru fi nimeritu; si dupa-ce isi motivéza pe largu asertiunea sa, propune cá comitetulu se faca de vendiare

tóta acea avere: ér in acestu casu recomanda, cá aceea se se vendia fostei preotese a lui Ioanu Iancu, care in acestu casu ar rescumpará si partea fostului seu barbatu.

— Conclusu: Dlu avocatul Mateiu Nicola se solicitéza, cá se aduca lasamentulu lui Avramu Iancu in evidentiá asia, cá realitatile ce apartínu acestui lasamentu, se se póta vinde cu licitatiune publica áncá in anulu curente.

Totuodata in terminulu legale se abdica arend'a acelor realitati, care espira la 5 Maiu 1882.

Ér' domnulu Ioanete se insciintéza, cá vendierea realitatiloru amintite nu s'a potutu efeptuí pàna aci, din caus'a procesului intentatu din partea consangeniiloru testatorului contr'a Asociatiunei, si din cauza cá transcrierea realitatiloru pe numele Asociatiunei este conditionata si dela unele procese de rectificare, cari suntu áncá pendente.

§. 141. Nr. 205. Directiunea despartimentului dela Desiu transmite 52 fl. 34 cr. v. a. cá colecta pentru monumentulu lui Andreiu Murasianu si alatura list'a domniloru contribuitori spre publicare.

— Sum'a de 52 fl. 34 cr. s'a transpusu la cassa in fondulu ce se administra separat, list'a se se publice.

§. 142. Nri 212 si 213. Ioanu Isipu jude regescu cercualu, trimite tacs'a de membru nou 5 fl. v. a. si cere bilete de legitimare pentru sine si pentru domnulu Florianu Porcius la calea ferata.

— Tacs'a de 5 fl. s'a transpusu la cassa, domnului membru nou se i se trimita diplom'a, la care se se alature si bilete de legitimare la calile ferate.

§. 143. Nr. 192. Fostulu comitetu de espositiune arata, cá sum'a de 700 fl. votata spre acelasiu scopu de cátra adunarea generala din Turd'a se consumase prin lucrarile pregatítore; cá inse ratiociniulu asupr'a acestei sume se va face din partea noului comitetu privatu de espositiune, carui'a i s'au predatu acele lucruri pregatítore, si la timpulu seu se va si publicá prin diarie.

— Se ia spre sciintia.

§. 144. Secretariulu arata, cá sum'a de 100 fl. votata sub titlulu de spese de cancelaria, sub care se in tielege si incalditulu preste eara, in anulu acest'a nu s'a ajunsu, din cauza inmultirei extraordinarie mai vertosu de espositiuni si de timbruri platite; ér' vreo suma pentru spese neprevédute nu s'a votatu in adunarea generala din Turd'a; asia elu cere cá se se deschida unu creditu suplementariu pentru coperirea deficiteloru, si totuodata pentru plat'a marceloru si a tipariului de 1200 bilete de legitimare dela directiunile caliloru ferate.

— Spesele suplementarie se se copere din positiunea de 800 fl., votati pentru tiparirea fóiei „Transilvani'a“ si pentru sectiuni, in suma de 50 fl. v. a.

§. 145. Acelasiu secretariu in calitatea sa de membru alu Academiei romane arata, cá avendu elu missiunea dela delegatiunea academica, cá se asiedie monumentulu de marmora alba, votatu de cátra Academia spre a se pune la mormentulu in care pauséza remasitiile pamentesci ale lui Alesandru II. Papiu, este totuodata autorisatu din partea aceleiasi Academii, cá se ingrijéscá si pentru desvelirea monumentului cu solemnitate démna de

Academia, cá si de memori'a ilustrului barbatu erudit, fostu membru alu Academiei; acea solemnitate se se tina est-timpu, in diu'a de S-ta Maria, sau a dou'a di Dumineca, inse asia, cá membrii Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu se fia invitati spre a asistá in corpore la acea solemnitate. Asia Georgiu Baritiu róga pre comitetu cu tóta onórea, cá se binevoiesca a primí din partea sa invitarea, a incunosciintia si pe membrii Asociatiunei, facéndu-i locu in program'a adunarei.

— Invitarea venita din partea Academiei romane de sciintie prin unulu din membrii sei, se primesce cu votu unanimu si se decide trecerea aceleia in program'a adunarei pe diu'a a dou'a.

§. 146. Acelasiu secretariu dá lectura unui proiectu de programa pentru lucrarile adunarei generale, ce se va deschide in 15/27 Augustu a. c. in Sibiiu.

— Dupa câteva modificari cerute de impregiurarile actuali, anume si in sensulu §-lui precedente, se adópta, impartindu-se lucrarile pe trei siedintie.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede domniloru: Cosm'a, Boiu si Romanu.

Iacobu Bolog'a m. p.

G. Baritiu m. p.,
secret.

S'a cetitu si verificatu. Sibiiu, 15 Augustu 1881.

P. Cosm'a m. p.

Z. Boiu m. p.

V. Romanu m. p.

Procesu verbale.

luatu in siedint'a din 20 Augustu 1881 a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Au fostu de fajia domnii: Presiedinte: Iacobu Bolog'a, vice-presiedinte. Membrii: Paulu Dunca, Ioanu V. Rusu, Ioanu Popescu, Iosifu Sterca Siulutiu, Dr. Ilarionu Puscariu, Basiliu P. Harsianu, Zacharia Boiu, Constantin Stezariu, cassariu, Nic. Petr'a Petrescu, bibliotecariu. Secretariu: G. Baritiu.

Agendele se dau in discussiune in ordinea in care au intratu.

§. 147. Stefanu Cicio Popu, studente in gimnasiulu mare rom. cath. dela Clusiu in cl. V substerne testimoniulu seu scolasticu pe a. 1880/1 mai din tóte studiele cu eminentia, locatiunea a cincea.

— Se ia spre sciintia.

§. 148. Ad. Nr. 219. Escelenti'a Sa domnulu Archiepiscopu si mitropolitu Mironu Romanulu, pe langa scrisórea sa adresata de dato 10 Aug. st. n. 1881 acestui comitetu, pune la dispositiunea densului sum'a de v. a. fl. 200 cá contribuire din partea Esc. Sale la scopulu sublime alu numitei asociatiuni.

— Referentele fiindu de opiniune, cá dupace acea suma de v. a. fl. 200 coincide tocm'a cu sum'a prevéduta in statute pentru membrii fundatori, aceea si primindu-se cu multiamita, biuroulu se fia insarcinatu a trimite Escelentiei Sale diplom'a de membru fundatoru, in

modulu observatu si pâna acuma in tôte casurile analóge.

A dou'a opiniune a fostu, cà dupace ilustrulu datoratoru nu arata cu nici-unu cuventu cà voiesce a fi membru alu Asociatiunei, ajutoriulu datu si transpusu dejá la cass'a Asociatiunei, se se ia spre sciintia cu multiamita.

A trei'a opiniune fu, cá ajutoriulu de 200 fl. primindu-se, Escel. Sa domnulu mitropolitu Mironu Romanulu se fia propusu de membru fundatoru la cea mai de aprópe adunare ce se va deschide in 27 Augustu a. c., spre a fi votata propunerea de càtra aceeasi.

Dupa o discussiune fórté prelungita, in fine punendu-se tôte trei opiniunile la votu in ordinea dupa cumu era un'a mai departata decâtu alt'a, au caduutu tôte prin paritate de voturi.

§. 149. Ad Nr. 221. Procesulu verbale alu adunarei generale tinute de càtra membrii din despartimentulu Abrudu Nr. VII la 31 Iuliu a. c. in opidulu Zlatn'a si raportulu dlui directoru Alexandru Filipu, din care aflamu, cà cu acea ocasiune s'au insinuat si au platuru tax'a de câte 100 fl., 2 dd. membrii noi, pe viétia, adeca Petru Candea si Ioanu Iancu, s'au mai incassatu dela membrii ordinari vechi si dela altii noi, cumu si dela multi membrii ajutori 144 fl. v. a.; in suma totala v. a. fl. 344, se esprime si dorinti'a, cá la impartirea ajutorieloru pentru invetiaceii de profesiuni, comitetulu centrale se reflecte si la invetiaceii din acelu despartimentu. Se mai iau si alte mesuri in sensulu unoru cercurarie ale comitetulu centrale.

— Conclusu. Sum'a intrata dela membrii acelu despartimentu s'a transpusu la cassa. Atátu celoru doi membrii pe viétia, càtu si noiloru membrii ordinari consemnati in acelu procesu verbale, se li se trimite prin biurou diplomele, conformu praxei observate totudeauna. Celelalte concluse ale despartimentulu se iau spre sciintia.

§. 150. Referentele la vederea acestui conclusu, conformu praxei de pâna acilea, isi descopere parere sa, cà intre acest'a de sub §. 149 si intre celu dela §. 148 ar fi contradicere mare.

Contradicerea se recunósce. Dl Iosifu Siulutiu propune reasumarea conclusulu de sub §. 148 si dupa o noua discussiune facuta cu provocare la respectivii §§-i ai statuteloru, se decide cu maioritare, cá Escel. Sa domnulu Mitropolitu Mironu Romanulu recunoscutu fiindu de membru fundatoru alu Asociatiunei transilvane, se i se dea si diplom'a.

§. 151. Dl I. Buzdugu, administratoru protopescu in Borgo-Joseni, inaintandu suplic'a si testimoniile studentelu Alexandru Popoviciu din Budusiu, care a depus examenele de maturitate in gimnasiulu din Bistritia, ilu recomanda pentru unu stipendiu spre a merge la o facultate.

— Suplic'a si aclusele se voru lua in consideratiune numai dupa votarea budgetulu Asociatiunei.

§. 152. Testimoniulu lui Ioanu Bardasiu studente la scól'a de agronomia din Mediasiu.

— Acestu testimoniulu ar potea fi multu mai bunu ;

este escusatu cu 64 óre de absentia din cauza de bóla; are inse si 13 óre neescusate. Cu ocasiunea votarei stipendieloru se se ia in deliberatiune.

§. 153. Presidentii dela doue sectiuni si bibliotecariulu propune a se cumperá din positiunea respectiva de 100 fl. destinata in budgetu pentru biblioteca, cartile consemnate in doue liste, pe care le presenta in siedintia, in suma de 99 fl. 44 cr. v. a.

Conclusu: cumpararea acelu carti se apróba; listele se alatura la acestu procesu verbale; cass'a se fia avisata a numerá sum'a de v. a. fl. 99 xr. 44 pe langa quietantia; bibliotecariulu se tréca tôte acelea la catalogu si se le asiedie in biblioteca.

§. 154. Dr. A. P. Alexi insinua o propunere pentru adunarea generala din Sibiiu, relativa la votarea burzeloru pentru viitoriu.

— Se va transpune in viitori'a adunare la comisiunea ce se va esmite spre a discuta propuneri, proiecte, planuri.

§. 155. Iacobu Ioanu, sodalu de pantofariu in Budapest'a, cere ajutoriu spre a intrá in institutulu „Schuhmacherfachschule“ in Vien'a.

— Se se transpuna petitiunea suplicantelu la comisiunea budgetaria.

§. 156. Petitiunea inaintata incóce din adunarea generale a despartimentulu Siemleu Nr. XI tinuta in 18 Iuliu a. c. in comun'a Cehulu-Salagiului, prin care se cere unu ajutoriu anuale de câte 200 fl. pentru scól'a romanésca confesionale din Siemleu.

— Se transpune la comisiunea budgetaria, spre a se lua in de aprópe consideratiune.

§. 157. Subcomitetulu despartimentulu dela Desiu róga pe comitetu, cá pentru anulu viitoriu 1882 se mijlocésca la adunarea generala din 27 Augustu a. c. tinerea celei viitorie din 1882 la Desiu.

Acésta petitiune, care mai fusese inaintata din partea despartimentulu Desiu si in anulu trecut, se se recomande adunarei generale.

§. 158. Studentele dela facultatea filosofica din Vien'a si München Andreiu Bêrsanu aterne testimoniile sale, cari suntu fórté bune.

— Se iau spre sciintia.

§. 159. Domnulu directoru alu despartimentulu XI (Simleu) Alimpiu Barboloviciu inaintéza procesulu verbale alu adunarei generale tinute in Cehulu Selagiului la 18 Iuliu a. c.

Din cuprinsulu aceluia si anume din relatiunea ce face dlu directoru despre impartirea de premii la acei doctenti de scóle poporale, cari voru fi satisfacutu postulatelu precisate cu alta ocasiune, cumu si despre pregatirea unei monografii a Silvaniei, despre incassarea tacselu de membri si a colectei pentru monumentulu Murasiu, despre infintierea unei scóle bune romanesci in Simleu, cunoscemu, cà acelu despartimentu a inceputu a se ingrijí de interesele poporatiunei cu totu deadinsulu, de si are a se luptá cu fórté mari greutati.

— Se ia spre placuta sciintia.

§. 160. Domnulu presiedinte propune si comitetulu denumesce de membri scrutatori ai cassei si documentelor respective pre domnii :

Paulu Dunc'a, Ioanu V. Rusu și Dr. Ilarionu Puscariu.

§. 161. În comisiunea comitetului destinata a redactá unu proiectu de budgetu pentru anulu viitoriu se alegu :

Domnii membri Iosifu St. Siulutiu, Ioanu Popescu, Dr. Daniilu Barcianu si cassariulu dlu Constantinu Stezariu.

§. 162. Secretariulu Georgiu Baritiu anuntia pentru adunarea viitoare spre lectura, sau ancai spre publicare in „Transilvani'a“, 2 biografii, a lui Dr. Iosifu Hodosiu si a lui Dr. Paulu Vasiciu.

— Se ia spre sciintia.

Verificarea procesului verbale se concrede domniloru : Siulutiu, Dr. Puscariu si Harsianu.

I. Bolog'a m. p.,
vice-presiedinte.

G. Baritiu m. p.
secret.

S'a verificatu. Sibiiu in 25 Augustu 1881.

Harsianu m. p.

Siulutiu m. p.

Dr. Il. Puscariu m. p.

Procesu verbale.

luatu in siedinti'a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu tienuta in 24 Augustu 1881.

Presiedinte : Iacobu Bolog'a, vice-presiedinte. Membri presenti : Iosifu St. Siulutiu, Ioanu Popescu, Partenie Cosm'a, Ioanu Rusu, Zacharie Boiu, Dr. Ilarionu Puscariu, B. P. Harsianu, Constantinu Stezariu, N. P. Petrescu.

Secretariu : Georgiu Baritiu.

§. 163. Se dá in discussiune meritoria raportulu comisiunei de censurare, compusa din domnii membri : B. P. Harsianu, Partenie Cosm'a, Iosifu St. Siulutiu, spre a'si dá opiniunea asupr'a manuscriptelor intrate la concursu, si anume unulu cu motto : „Sine lege chaos“ si altulu cu : „lex semper loqui praesumitur“, cari amendoua au de subiectu alu cercetarei loru legea comunala din 1871, art. XVII, modificatu prin art. V, din 1876.

Comisiunea dupa ce premite in raportulu seu, cá a luatu la o seriosa si matora cercetare ambele operate, le face apoi critic'a la amendoue, afla cá ambele suntu lucrate cu multa diligentia ; de si nici unulu dintre concurenti n'au ajunsu idealulu, totusi autorulu „Sine lege chaos“ s'a apropiatu mai multu de conditiunile concursului, incátu daca aru mai poté fi vorba de premiarea unuia din operatele intrate, comisiunea ar poté opiná numai pentru acestu operatu ; de órece inse autorulu „Sine lege chaos“ neasteptandu votulu comisiunei si alu comitetului, si-a retrasu operatulu seu, asia a remasu numai unu concurentu ; dar operatulu acestuia comisiunea nu'lu póte recomandá pentru premiare, si acestu votu negativu

alu seu 'lu motivéza cu 5 argumente, cari se potu cunosce din raportulu ce se alatura la acestu procesu verbale. Între altele afla, cá concurentele a comisu chiaru si unele erori de sciintia si cá §§-ii dela 18—31 i-au trecut cu vederea, ér' mai vertosu pune temeiu greu pe impregiurarea, cá limb'a romanésca in care este scrisu acestu comentariu „lex semper loqui praesumitur“, nu este calificata nici macar cá se o pricépa inteligenti'a mijlocia, necum propriulu poporu sateanu.

— Dupa o lunga discussiune, intru care unii membri au cerutu, cá cu privintia la limba se fimu acuma la inceputu ceva mai indulgenti cátra concurenti, se nu respingemu operatele neconditionatu, ci aretandu-le erorile de limba, se 'i invitamu ale corege, a'si netezi si stilulu, propunerea comisiunei se pune la votu si se adopta cu 8 voturi contra unuia, enuntiandu-se, cá comitetulu nu póte recomandá adunarei generale operatulu „lex semper loqui praesumitur“ spre a se premiá.

§. 164. Dupa aceste membrulu Ioanu Popescu propune, cá pentru aceeași lege comunala se se publice unu concursu nou totu cu premiu de 150 fl.

Îndata inse domnulu Basiliu Harsianu face o contra-propunere in acelu sensu, cá comentarea legi comunale din 1871—6, se nu se mai puna in concursu, cáci publiculu deocamdata are la mana comentariulu domnului Iosifu Popu, pe care daca nu l'ar fi retrasu, comisiunea de siguru l'aru fi recomandatulu pentru premiare, ci in locu de acést'a domni'a sa recomanda cu totu deadinsulu darea in concursu spre a se comenta alte legi de suprema importantia pentru poporu, si anume, legea de succesiune, legea de testamente și legea silvanala.

— Dupa-ce s'a incinsu din nou o discussiune fórte seriósa, punendu-se la votu propunerea domnului membrulu Popescu, cade cu majoritate de 7 voturi contr'a unuia.

Domnulu Harsianu vediendu imposibilitatea de a pune acum indata legile susu citate la concursu, isi modifica opiniunea in acelu sensu, cá o comisiune de juristi se se esmita anume spre a esaminá, care legi aru trebui se fia comentate mai de urgentia pentru poporu. Acést'a propunere, care proprie este o amenare, fu adoptata în unanimitate.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede domniloru : Siulutiu, Popescu, Harsianu.

Iacobu Bolog'a m. p.
vice-presiedinte.

G. Baritiu m. p.,
secretariu.

S'a verificatu. Sibiiu in 25 Augustu 1881.

Siulutiu m. p.

I. Popescu m. p.

Harsianu m. p.

Raportu

comisiunei esmise pentru censurarea operatelor incurse pri vitórie la comentariulu legi comunale din 1871 art. XVIII si din 1876 art. V.

Onorabilu comitetu alu asociatiunei transilvane !
Comisiunea esmisa prin conclusulu dto : 20 Mai a. c.

Nr. 137 pentru censurarea operatelor intrate in urm'a concursului publicatu de càtra comitetulu asociatiunei transilvane dto. 18 Septembre 1880 Nr. 238 pentru unu comentariu alu legeri comunale din 1871 modificata prin art. de lege V din 1876, luàndu la o seriòsa si matura cercetare si censurare ambe operatele intrate, are onòre a relacioná si opiniona urmatòriele :

Ambe operatele suntu lucrute cu multu zelu, multa diligentia si cunoscintia de lucru, si cuprindu in sine multe dispositiuni din alte legi referitòrie la drepturile si obligamentele comunelor, normate in articlii de legea comunala; de alta parte, ambe operatele tienu mai puçinu contu de esplicarea terminilor juridici si respective a legeri comunale asia, càtu operatele se potu privi mai multu cá o colectiune de legi, ce se referescu la comuna, decàtu de aceea ce si-a propusu de problema concursulu comitetulu asociatiunei transilvane, adeca de a dá poporulu si asia dicèndu carturariloru de mán'a a dou'a, unu manualu alu legeri comunale, usioru de intielesu.

De si ambii auctori la compunerea operatelor sale au scapatu din vedere cea mai principala conditiune esprimata in concursu, cá : „operatulu se fia compusu in limb'a romana, stilu usioru de intielesu, in care totusi precisiunea terminilor juridici se fia respectata cu rigóre, totu-odata inse terminii juridici esplicati asia, incàtu poporulu cu mintea sa naturala se-i pricèpa fàra multa greutate“, — totusi comparandu operatele, este vederatu si fàra indoièla, cumcà auctorulu „sine lege chaos“ s'a apropiatu mai multu de conditiunile concursulu, — si decà ar poté fi vorba de premiarea vre-unui din operatele intrate, comisiunea ar' poté opiniona numai pentru operatulu care corespunde conditiuniloru concursulu, sau celu puçinu stà mai apròpe de acelea.

De órece inse auctorulu „sine lege chaos“ inainte de a opiniona comisiunea preste operatele predate spre censurare, si inainte de a astepta deliberatulu comitetulu, prin scrisòrea sa dto: 30 Iuliu a. c. adresata la comitetulu asociatiunei si-a descoperitu numele in persóna : Iosifu Popu jude reg. cercualu, declarandu cumcà nu voiesce cá operatulu seu se mai fia consideratu cá obiectu alu concursulu de premiare, — asia comisiunea regretandu prea grabit'a descoperire si declaratiune a dlui Iosifu Popu, operatulu acesta de altmintrenea lucratu cu multa diligentia si cunoscintia de lege, nu-lu mai póte privi cá obiectu alu concursulu de premiare; — acestu operatu inse si pàna càndu ar' vedé lumina altulu mai completu si mai corespundietoriu conditiuniloru concursulu, va suplini lacun'a de multu simtita pe acestu terenu.

Dreptu aceea operatulu cu motto : „sine lege chaos“ alu carui auctoru este d. Iosifu Popu, se reaclude aci sub I spre a se inapoia auctorulu. —

Ce privesce alu doilea operatu „lex semper loqui praesumitur“, de si acestu operatu este lucratu cu multa

diligentia, asia càtu numai definitiunea conceptulu „comuna“ cá persóna juridica (dupa cumu o numesce auctorulu acestui operatu „persona iuristica“) cuprinde in sine preste 3 coli; — de-si mai incolo acestu operatu contiene multu materialu folositoriu si referitoriu la legea comunala — totusi comisiunea nu póte recomandá nici acestu operatu spre premiare, din urmatòriele motive :

a) Pentrucà auctorulu acestui operatu scapàndu din vedere problem'a pusa : cà poporulu romanu si carturariloru cari stau in nemidilocita atingere cu dinsulu, se li se dea unu manualu alu legeri comunale instructivu si usioru de intielesu — la compunerea operatulu seu a tienutu mai multu contu la citarea, culegerea si adunarea legiloru referitòrie la legea comunala, si mai vertosu trecèndu preste legile ungunene, a tienutu mai multu contu de legile ce suntu in vigóre in Transilvani'a asia, càtu operatulu acestui auctoru ar' poté servi mai multu cá unu manualu alu legeri comunale pentru carturarii mai inteleginti si barbati mai maturi, precumu suntu juristii etc. carora lear revocà in memoria dreptulu romanu, comentariulu lui Unger referitoriu la dreptulu civilu austriacu etc.

b) Pentrucà acestu operatu in sistemulu ce urmèza la citarea legiloru, intretieserea acelora, si la esplicarea loru, este inferioru operatulu „sine lege chaos“.

c) Pentrucà din acestu operatu lipsescu cu totulu §§ 18—31 ai art. V ex 1876, cari paragraphi inlocuindu §§ 91—98 din art. de lege XVIII ex 1871 scosi din valóre — ar fi trebuitu se se intretiese in operatu dupa § 90 alu art. de lege XVIII ex 1871.

d) Pentrucà in privinti'a stilulu operatulu acesta se vede a fi imbracatu in forme straine, si syntax'a quasi traductiune germana, si pentru aceea este greu de intielesu.

e) Pentrucà in privinti'a limbei, operatulu contiene o limba necorecta si grea de intielesu — ba in multe locuri chiar si curiòsa, asia d. e. suntu espresiunile la interpretarea §-lui 89 „recàrpirea damnulu“ — „recàrpirea folosulu“ — „recàrpirea stricatiunei“ — „spalarea vatamarei casionate“ — „damnificatulu“ — „neingrijintia“ — „reutatia“ — „pretiulu preplacerei speciali“ — etc. etc. —

Operatulu alu doilea se reachide sub II spre a se inapoia auctorulu.

Sibiu, 20 Augustu 1881.

B. P. Harsianu m. p.
ref. comisiunei.

P. Cosm'a m. p.

Siolutiu m. p.